УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛЮТОГО 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 21, 1969 No. 34. VOL. LXXVI.

Українському Народному Союзові 75 років!

Иосип Лисогір

ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ, ДИВИМОСЬ У МАЙБУТНЄ

„Грядучі покоління, які народяться на вільній землі, будуть дякувати і теплим, нелукавим словом згадувати нас". Так твердила „Свобода" 1 листопада 1893 року, коли закликала українських імігрантів створити свою власну національну організацію. Напередодні 75-ліття Українського Народного Союзу, 22 лютого 1969 року, читачі „Свободи" й „Українського Тижневика", однаково в цій країні, як і закордоном, можуть у повній згоді, в глибокому переконанні сказати: „Амінь! Так, це справді діється".

Пророцтво і, без сумніву, сантиментальне бажання нашого славетного піонера-духовника й засновника-редактора „Свободи", отця Григорія Грушки, здійснилося більше, як сто відсотків. У цьому 75-літньому ювілейному році Союзу наші серця насправді переповнені вдячністю супроти нього і його талановитих організаторів. Їх глибока турбота за добробут своїх земляків виявилась у практичному розумінні позитивних економічних та адміністраційних принципів, стосованих у братській організації, і довела до створення установи, що не має собі рівної в аналах американської та української історії.

Дивлячись нині на цю українську заморську твердиню та прославляючи її, як батька всього українського громадського життя в Америці, бачимо, що Союз в багатьох відношеннях перевершив найсміливіші сподівання своїх засновників. Діючи в перших своїх роках більше ніж обмеженими силами, Союз відбив вперто усі атаки і зневаги збоку ворогів і в тому самому часі поволі, але вперто спростовував непорозуміння, що проявлялись збоку приятелів. У висліді сьогодні немає вже найменшого сумніву у тих, які пізнали нас і навчилися, — хто ми такі і що собою являємо, як національна спільнота.

Реєстр осягів і заслуг Українського Народного Союзу, що принесли користь українському народові, довгий і імпозантний. І подвійно важливий той дух, що ним були сповнені всі його дії. Від найпершого початку — єдність і спільність були для нього євангельською правдою. Співпраця і братерство були привичними засадами у щоденній праці. Ціллю було — створити краще життя в найкоротшому часі, зібравши таланти й засоби для спільного добра.

Головний натиск покладено на освіту, допомогу сиротам, вдовам і потребуючим, на дешеве, запевнене й надійне братське забезпечення на життя для своїх членів. Докладно виготовлена програма для всієї країни підбадьорувала, сприяла та започатковувала релігійні, патріотичні і культурні почини, які задовольняли щоденні духові, національні й естетичні потреби

(Продовження на стор. 5-ій)

ПАНІ ПАТРИЦІЯ РАЙЛІ ГІТТ, АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ ЗДОРОВ'Я І ВИХОВАННЯ ПРОМОВЛЯТИМЕ НА БЕНКЕТІ УНС В НЮ ЙОРКУ 22-ГО ЛЮТОГО

Вашингтон. — Пані Патриція Райлі Гітт, асистент Секретаря Здоров'я, Виховання і Доброчинности, репрезентуватиме Уряд ЗСА та виступить з промовою на Ювілейному Бенкеті у 75-річчя Українського Народного Союзу, що відбудеться в Ню Йорку в суботу, 22-го лютого, о год. 7-ій ввечорі в готелі Коммодор. Пані Гітт є жінкою на найвищому державному становищі. Вона була заступником предсідника Крайового Комітету за Ніксона-Егню під час минулорічної виборчої кампанії. Пані Марія Душник, заступниця головного предсідника УНСоюзу, була в Дорадчому Комітеті цього Комітету. Як уже інформовано, промовцем на цьому Бенкеті, крім пані Гітт, буде сенатор Канади проф. Павло Юзик. Вступне слово скаже головний предсідник УНС Иосип Лисогір, а заключне слово матиме почесний член Головного Уряду УНС Роман Слободян.

„ПОЖЕЖІ В АРХІВАХ УКРАЇНИ ВИКЛИКАЮТЬ ПІДОЗРІННЯ, ЩО ВОНИ БУЛИ ЗАПЛЯНОВАНІ" — ПИШЕ „НЮ ЙОРК ТАЙМС"

Ню Йорк. — „Найперше був вибух — потім пожежа. Історичні колекції українських і жидівських архівних матеріялів були знищені внаслідок пожежі, що охопила бібліотеку в монастирі 17-го сторіччя в Києві, столиці Совєтської України" — пише у великому репортажі, надрукованому в „Ню Йорк Таймс-і" з 20 лютого ц. р. відомий американський журналіст Пітер Ґроз. Нав'язуючи в дальшому до повідомлень, поданих уже Пресовою Службою УГВР і надрукованих у „Свободі" з 7 лютого ц. р. та в інших українських газетах, про спалення вночі 26 липня 1968 року Георгіївського Собору у Видубецькому монастирі з цінними бібліотечними колекціями славістики й гебраїки, Пітер Ґроз виявляє, що дивним збігом обставин тієї ж самої ночі 26 листопада таємничий огонь пойняв Велику Синаґогу в українському портовому місті Одесі, знищуючи також її бібліотеку з старовинними архівними і книжковими колекціями. У зв'язку з обома цими пожежами автор репортажу пригадує велику пожежу в травні 1964 року в Публічній Державній Бібліотеці Академії Наук УССР, внаслідок якої згоріло 600 тисяч книжок з важливих бібліотечних фондів, головно україніки. Докладних даних про те, які саме архівні фонди й бібліотечні фонди були знищені в листопаді 1968 року під час обох пожеж і в київському Видубецькому Монастирі і в Одеській Великій Синаґозі, покищо немає.

У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

ПРОГОЛОШЕННЯ І ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Цього Року Божого 1969-го, в День Батька З'єднаних Стейтів Америки Юрія Вашинґтона 22-го лютого, сповняється 75 років з того часу, як у вуглекопському пенсильвенійському містечку Шамокіні створено таке „всенародне об'єднання, до якого кожний український переселенець, звідки він не походив би і де б він не жив, міг належати" — Український Народний Союз. Заснували цю першу в Новому Світі крайову українську забезпеченево-допомогову та суспільно-громадську установу наші священики-піонери та горстка свідомих робітників-переселенців з головною метою: зорганізувати всі наші людські духові і матеріяльні ресурси на допомогу самим собі в Новому Світі та своєму українському народові на Рідній Землі в його змаганнях до волі і незалежности.

Повних 75 років виконує Український Народний Союз це своє завдання, ставши угольним каменем, на якому здвигнено ту величну будівлю, що її називаємо Українською Спільнотою в З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді. Завдяки започаткованій створенням Українського Народного Союзу зорганізованості та спільними зусиллями Північно-Американський континент від Арктики в Канаді по Мехіканську затоку на півдні, від Атлантику на сході по Пацифік на заході покрився густою мережею українських парафій і громад, українських церков, шкіл і народних домів, а творчий ум і трудящі руки кількох українських ґенерацій створили неоцінені духові й матеріяльні вартості, дали замітний вклад у багатобічну розбудову своїх прибраних батьківщин, З'єднаних Стейтів Америки і Канади, внесли поважний вклад у змагання українського народу на Рідній Землі

У першому повідомленні про створення Українського Народного Союзу сказано, що „важливий крок зроблено, Український Народний Союз уже створено, український нарід воскрес в Америці". Історія потверджує ці слова. Тим то й 75-літній ювілей Українського Народного Союзу є рівночасно і ювілеєм організації Американської і Канадійської України. Мавши це на увазі та оцим проголошуючи 1969-ий рік

ЮВІЛЕЙНИМ РОКОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

закликаємо його багатотисячне членство відзначити цей Ювілей згідно з найкращими традиціями нашої установи, додатковими і збільшеними зусиллями для:

- **Скріплення і дальшої розбудови наших Українських Католицької і Православної Церков та Євангельських Церковних Згромаджень;**
- **Дальшої розбудови і росту наших центральних крайових репрезентацій, Українського Конґресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади та створеної недавно надбудови — Світового Конґресу Вільних Українців, як і всіх наших народних, професійних, наукових, суспільно-громадських, жіночих, економічних харитативних й інших установ і організацій, а зокрема організацій нашої молоді і нашого пластунства;**
- **Закріплення духового зв'язку з нашим українським народом на Рідній Землі та ще більшої і видатнішої допомоги в його героїчних змаганнях до волі і незалежности!**

У своєму першому заклику до створення Українського Народного Союзу його основоположники висловили надію, що коли „ця думка та мисль втілиться в діло, то грядучі покоління, які народяться на вільній землі, будуть дякувати і тихим, нелукавим словом згадувати нас, і наші могили заквітчають квітами, политими сльозами радости і вдячности".

З нагоди теперішнього Ювілею 75-річчя ми віддамо найкращу і найбільшу пошану нашим піонерам-основоположникам, як докладемо нових зусиль для здійснення їхнього заповіту: об'єднання всіх українців Нового Світу, звідки вони не походили б і де б вони не жили, в організаційних рядах Українського Народного Союзу, цієї справжньої Української Заморської Твердині!

Наші основоположники створили Український Народний Союз з думкою про майбутнє, про ті ґенерації, що прийдуть по них. Тож і ми відзначаючи 75-літній Ювілей цієї установи, віддаймо всю пошану її піонерам-основоположникам та звернімось лицем до нашої молоді, нашого майбутнього!

Закликаємо всі Відділи Українського Народного Союзу в ЗСА і в Канаді та всі їхні Окружні Комітети, щоб під цим гаслом: У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ! — вже тепер заініціювали, спільно з усіми іншими місцевими українськими організаціями і установами, підготову до відповідного відзначення цього Великого Ювілею Американської і Канадійської України впродовж цього ювілейного року!

Джерзі Ситі, Н. Дж., 2-го січня 1969-го року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Ярослав Падох

ЗАПОВІТ, ЯКИЙ ЖДЕ НА ЗДІЙСНЕННЯ 75 ЛІТ

Дня 15-го вересня 1893 року в Джерзі Ситі появилося перше число „Свободи", а п'ять місяців згодом, 22-го лютого 1894 року в Шамокіні постав Український Народний Союз. Були це перші ластівки нашої національної організованости на краєву міру та національної емансипації безіменної або чужоіменної громади емігрантів із різних займанщин України.

На прикладі Українського Народного Союзу і його органу повторилася євангельська історія: на початку було слово, друковане слово української газети, а з нього народилося діло: перша загальна організація українських емігрантів, а згодом їхніх нащадків, які народжувалися на цій землі.

Важко повністю оцінити й не можливо переоцінити історичне значення цих двох починів. Вони започаткували історичну добу українців в Америці й Канаді. Хоч надовго до них тисячі наших земляків прибували до цих країв і своїм трупом й потом будували їх силу і безприкладну майбутність; хоч українські прізвища записані вже в реєстрі славного „Мейфлавера" при самому народженні нової доби цієї землі то без своєї газети та своєї організації вони жили життям безіменних Іванів і труди їх рук ішли на рахунок не їх і їх батьківщини, але нерідко тих, які її поневолили, а їх самих приневолили з неї еміґрувати. Своя газета та своя організація провели, за словами дослідників нашого життя в Америці, національне самовизначення української заморської громади.

„Свобода" від самого початку поставила собі за головне завдання утворення загальної національної установи ,в межах якої знайшлись би всі американські українці для взаємодопомоги та допомоги рідному краєві. В її четвертому числі, що появилося з датою 1-го листопада 1893 року, в заголовній статті п. н. „Нам треба народної організації" з'ясовано програму газети та нею пропаґованої організації:

„Як для риби потрібна вода, як для птаха крила, як для спрагненого напиток, як голодному хліб, як, на-кінці, кожному з нас потрібне повітря, так само для нас, тут розсіяних українців, треба народної організації".

„Браття, добровільні вигнанці з рідного краю, з власної батьківщини, з-під рідної стріхи! Лучімся, скупчуймося, єднаймося і так пізнаємо один одного, пізнаємо нашу біду, нашу нужду, наші хиби, наші недостатки; обмінюймось мислями-думками, один одному відкриємо своє серце і спільно разом на чужині порадимось про свою біду, відженемо її від себе спільними силами!"

„Гей, браття! Вставаймо, уже час і нам взятись до роботи; не засиплюймо дорогого часу; протріmo очі та подивімось, як то інші народи, тримаючись разом, нажали багато снопів для свого добра, а ми це навіть не знаємо де серпа купити!"

Такими гарячими словами кликала „Свобода" американських українців до свого першого, великого гурту. А коли він постав, вона з ентузіязмом привітала його, як найвищої ранґи історичний факт, як воскресіння українського роду в Америці. Як не повторити бодай декілька слів зі статті, датованої 1-им березня 1894 року:

„А тепер, дорогі браття, як уже зібралося нас дуже велике число і як заложено Союз, вступайте до нього громадно, бо це тільки для Ва-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ГЕНЕРАЛ МИКОЛА КАПУСТЯНСЬКИЙ ПОМЕР У МЮНХЕНІ НА 90 Р. ЖИТТЯ

Мюнхен. — Ген. шт. ген. полк. Микола Капустянський, один з найвидатніших українських старшин й активний громадсько-політичний діяч, помер тут в середу 19 лютого о год. 1:15 по пол европейського часу. Похорони були призначені на понеділок 24 лютого ц.р.

Генерал Микола Капустянський — визначна постать не тільки українських визвольних змагань 1917-20 р.р., але й пізніших часів. Народився 30 березня 1879 року в селі Чумаки, недалеко історичної Хортиці, як син священика. Вихований в козацькій традиції, змалку мав замилування до війська, якому присвятив все своє життя. Військову службу в російській армії почав від рядовика. Як підпоручник скінчив старшинську піхотну школу в Одесі в 1904 р., брав участь у російсько-японській війні, у 1909 році вступив до Військової Академії ген. штабу у Петербурзі, яку закінчив в три роки пізніше з ступнем сотника (капітана). Коли вибухла революція в 1917 р. — він вже був підполковником генерального штабу і власником багатьох весоких відзначень. В червні 1917 року зголосився на службу українській державі, був делеґатом на 3-ій Військовий з'їзд у Києві. Був начальником штабу в Першому корпусі ген. П. Скоропадського, генеральним квартирмайстром та начальником Оперативного відділу Дієвої Армії УНР, в штабі Головного Отамана в ранзі генерал-хорунжого. На еміґрації жив спершу у Варшаві, де м. і. протестував проти порушення поляками тайного військового договору з квітня 1920 року, та в 1923 р. переїхав до Франції. Від самого початку українського націоналістичного руху — включився туди й був приявний на 1-му Конґресі українських націоналістів у січні 1929 року у Відні. Був засновником Української Громади і співзасновником Українського Народного Союзу у Франції. У 1935-36 р.р. перебував в Америці й Канаді, відвідавши з доповідями різні центри українського скупчення. За другої світової війни переїхав в Україну і був заступником голови Української Національної Ради у Києві. Щасливо врятувався з німецької в'язниці в Новому Санчі. На еміґрації був першим керівником військового ресорту Виконавчого Органу Української Національної Ради. Був автором багатьох надзвичайно цінних військово-історичних та військовонавчальних творів: „Похід українських армій на Київ-Одесу в 1919 р.", „Політика і стратеґія", „Українська збройна сила і національна революція", „Військове знання", „Війна і техніка" і ін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Supscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65$.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗДІЙСНИЛОСЯ!

Створення Українського Народного Союзу 22-го лютого 1894-го року „Свобода", його ініціятор та ідейний виразник, привітала біблійним окликом: „Совершишася!"

Сьогодні у 75-річчя цієї першої, найбільшої та найзаможнішої української братсько-запомогової та суспільно - громадської установи в Новому Світі, можна сказати подібно: Здійснилося! Здійснилося багато з того, чого бажали, що плянували та про що мріяли піонери - основоположники УНСоюзу.

Український Народний Союз від самого початку свого 75-літнього існування мав три головні завдання, що їх у великій мірі віддзеркалює сама його назва.

Перше завдання — це „союз", це організація, об'єднання людей спільного змагання до спільної мети. Уже в першому заклику до створення УНСоюзу сказано: „Нам потрібна така організація, таке всенародне об'єднання, до якого кожний українець, де б він не жив, міг належати". Це здійснилося постільки, що УНСоюз упродовж усіх 75 років зберіг свій „всенародний" характер, не зважаючи на багато, деяких дуже завзятих і рішучих, спроб цей його характер порушити. Правда, далеко не здійснилося ще бажання „об'єднати всіх українців" у цій всенародній організації, але на це існують усі передумови, і це залишається далі головним завданням УНСоюзу.

Друге завдання — це взаємна допомога і охорона. В цитованому вже першому заклику сказано, що „один чоловік не всилі піднести важкий камінь", і що „одному важко відкинути від себе нужду", але коли візьметься кілька людей, той „камінь буде двинений скоро", і ті люди „допоможуть нещасливому". Також це завдання у великій мірі щоденно здійснюється. Грубі мільйони долярів виплатив УНСоюз вдовам і сиротам по смерті їхніх хлібодавців, дальші мільйони виплачено титулом всіляких запомог, мільйони пожертвував УНСоюз на прерізні народні цілі, не кажучи вже про допомогу гіпотечними позичками для будови власних і громадських домів, на будову церков і шкіл. Ніхто більше від УНСоюзу не допоміг своїм членам і громаді „двигати важкий камінь" чи „допомогти нещасному".

Третє головне завдання — це українськість УНСоюзу не тільки в його назві, але й в його змісті та цілеспрямованості. Цей національний характер УНСоюзу чи не найбільше наголошували його основоположники, за нього треба було чи не найбільше змагатись. І це здійснилося. Український Народний Союз став справжньою „українською заморською твердинею", що не тільки перетривала всі бурі і негоди, але й сама є в постійному наступі за українську Правду.

Навряд чи можна було б віддати нашим піонерам більшу пошану в 75-річчя створення ними Українського Народного Союзу, як цим ствердженням, що їхній труд не був даремний, що їхні пляни і мрії, їхні бажання і заповіти здійснюються.

Але було б великою помилкою допускати тільки саму думку, що те, що „здійснилося", є завершенням, і сьогодні вже можна спочивати на лаврах. Цілком навпаки. Як 75 років тому „совершишася" було початком Українського Народного Союзу, так і сьогоднішнє „здійснилося" у його 75-річчя є і мусить бути новим початком нової, ще світлішої доби, „совершишася" якої вимагатиме ще більших трудів і зусиль, ще більше енергії й ентузіязму. Це й мав на думці Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу, видвигнувши ювілейне гасло: „У пошані до піонерів — лицем до молоді!" Немає причин сумніватися, що й це здійсниться.

Довгий, трудний і славний шлях пройшов Український Народний Союз, а з ним і Американська та Канадійська Україна за 75 років свого зорганізованого існування, свого спільного змагання до спільної мети. У цьому змаганні УНСоюз виріс, загартувався, набрав досвіду. Сьогодні вступає він у своє четверте чвертьсторіччя з у наших обставинах найкращими передумовами, щоб ще видатніше служити своїм членам, своїй громаді, країнам свого поселення та своєму поневоленому і знедоленому, але нескореному українському народові. Нашим найкращим ювілейним побажанням буде тверде рішення докласти всіх сил і зусиль, щоб ті, які приходитимуть по нас, завжди могли повторяти те, що ми говоримо про наших попередників: здійснилося!

Марія Малевич

ЯК БУДУВАВСЯ УНСОЮЗ

Як я приїхала до благословенної Американської землі тому 64 роки, то УНСоюз був ще малим хлопчиком, і я про нього довідалась аж за 2 роки зі „Свободи", що в Америці є така організація, але вона жінок і дітей не приймає... До того, я ще була дуже молода, а молоді про смерть не думають.

Наші люди приїжджали тоді більше вже групами з одної околиці, і вже знали, що хтось ними якось займеться. Я вже була, так би сказати, з другої іміґрації, дуже довго тужила за Рідним Краєм, за тим соловейком, що навесні так гарно виспівував, навіть побачила, що тут не тільки чужі люди, але й пташина інша. Нема ластівок, нема зозулі, ані навіть бузьків, котрі в нас дітей приносили. Пішла я перший раз до нашої церковці, що тоді була на 20-тій вулиці в Ню Йорку: маленька, але така рідна. Там були два ще дуже молоденькі священики: о. Иосиф Чаплинський і о. Олекса Улицький. Мені здавалось, що вони не старші за мене. Як я почула, як могутньо і чудово заспівав хор „Христос Воскрес", бо це було на Великдень, то мені так якби серце завмерло і я в церкві вголос заплакала, так що мусіла вийти на вулицю, щоб трохи успокоїтись. Така мене туга за Рідним Краєм взяла, що я думала, що моє серце розірветься.

І, власне, прийшли мені на думку ті перші іміґранти-піонери, котрі вже таку церковцю збудували. Як вони мусіли тужити і терпіти та товкти гостре каміння на своїм шляху, щоб нам, будучому поколінню, було краще ступати їх слідами!

Мусите знати, що ті перші іміґранти страшенно бідували. Не знаючи мови, не знаючи тутешніх звичаїв, вони не раз попадали в розпуку. До того, туга за Рідним Краєм, за родиною додавали ще більшого горя. Вони ходили пішки милями шукати краянів, щоб один другого бодай трохи розрадив. Пам'ятаю, що коли я вже багато пізніше приїхала, то вже було значно більше наших людей, а як хтось новий приїхав з Рідного Краю, то зараз вечером зібралось повно нашого народу, щоб довідатись, що там дісться з їх рідними, і не один мужчина обтер скоро сльозу, щоб ніхто сліз не бачив...

Про УНСоюз у перших початках мало хто знав. Відділи організувались завдяки нашим першим священикам.

Як я вже згадувала, наші пізніші іміґранти приїжджали гуртками і зараз шукали десь помешкання. Так що приходилось не раз і чотирьом спати на однім ліжку впоперек. Тоді заміжних людей було мало, так що не раз одна господиня мала і 15 „бордерів", або й більше в трьох кімнатах. Такий бордер - куток коштував три дол. місячно, за те житель діставав чисте білля щотижня і чисту постіль. Там, де мешкали мужчини, там дівчат або жінок не приймали. Так інші господині мали на „борді" самих жінок або дівчат, котрі так само платили. В Ню Йорку наші жінки найбільше працювали по приватних домах або ресторанах. Так як тепер маємо 7 жінок на одного мужчину, так тоді було 7 жінок до одної дівчини, і тоді мужчини дуже скоро женились, бо не мали де мешкати. Там, де мешкали дівчата, щонеділі господиня мала повну хату гостей. Найбільше жили різними оповіданнями або хтось читав, а другі слухали, і таким чином довідались із „Свободи" про УНСоюз. Пригадую собі, як я з другими дівчатами мешкала в п. Хомів. Нас три чужі дівчини належали до церковного хору, але з проби ми мусіли бути вдома о 9.30, а о 10-ій в ліжку. Василь Хома був жонатий з молодою вдовою, дуже гарною і доброю жінкою. В них ще мешкали дві сестри Хоми і старий брат Иосиф; найстарша сестра з дочкою яких 5 літ і молодша, може 18 літ. Вони мали три кімнати. Господарі спали в спальні. нас три, що ходили до хору, в кухні, а решта родини в покою.

Однієї неділі зібралось трохи більше гостей у п-ва Хомів, так що не мали де сідати, тому мужчини стояли. Було між ними кілька старших господарів. Це було в 1908 році. Вони почали говорити, що хотять заложити якесь товариство або братство. Я думала, що то може буде Відділ УНСоюзу. Зараз на початку вони почали сперечатись над назвою такого товариства, хоча вже уряд був вибраний. Один хотів імені св. Івана, другий Михаїла і т. д. Я бачила, що на самім початку може прийти до розбиття. Хоча там були самі старші господарі, я відважилась і попросила голосу. І промовила приблизно так: „Я знаю, що ви маєте більше розуму, як я, бо кожний з вас, урядників можете бути моїм батьком, і я ще не маю права забирати голосу, але я вдома читала багато брошур, таких малих кнежечок, котрі приходили зі Львова з „Просвіти", і як я собі пригадую, в котрійсь книжечці була згадка, що цього року припадає 40 літ, як воно оснувалось. Отже, і ми в Ню Йорку можемо мати таке Товариство і спроваджувати звідтам такі книжечки". На це всі охоче згодилися, а мене назвали „хресною мамою". Вони ще там укладали якісь ухвали, але я вже того не слухала. Аж за кілька місяців приходить Михайло Угорчак на мітинґ і говорить про УНСоюз, щоб Т-во „Просвіта" стало Союзовим відділом. Одні згоджувались, а другі ні, і більше було таких, що не хотіли належати, але нікому не забороняли, як хто хоче вписатись. Тоді М. Угорчак вписав до свого відділу 3 дівчини і 5 мужчин. І так я стала членом Відділу 145 „Тисьмениця". 2 дівчини, то Явдоня Гілета і я, не були повнолітні, то ми собі додали по 2 роки, а третя мала вже 18 літ, Марія Довганик.

2 лютого 1910 року я вийшла заміж за Володимира Малевича, котрий належав до „Запорізької Січі", 117 Відд. УНСоюзу, і я перестала платити до „Тисьмениці", хоч я платила лише 25 центів на місяць, і стала членом 117 Відділу разом із чоловіком.

Так само я помагала М. Угорчакові зорганізувати 210-ий Відділ на Вестчестер, Н. И., бо там мешкала моя вся родина. Ми відразу вибрали уряд: предсідник — Яхніцький, касир — Гнат Романів, а Струк — секретар. Тоді вписалось 17 членів з моєї родини, і за це я дістала китицю квітів від п. Угорчака, а він став секретарем УНСоюзу в 1912 році.

Іван Іванчук

75 РОКІВ ТРУДУ І УСПІХІВ

Організація, що проіснувала 75 літ і зробила такий великий вклад в українське життя в ЗСА і Канаді, мусить мати якесь духово - містичне підґрунття. УНСоюз його має. Досить прочитати перший заклик, вчутись у головну ідею, чому і якої саме організації українським іміґрантам було потрібно в Америці. Отець Грушка писав у „Свободі" з 1-го листопада 1893 року: „... Так само і для нас, розсіяних тут українців, треба народної організації, то є такого братства, такого всенародного товариства, до котрого кожний українець (католик чи православний), де б він не був, де б далеко не жив, повинен до цього братства, до цеї великої української родини, фамілії, належати".

Заклик свідомого і щирого українського католицького священика - патріота о. Грушки, тепер, після 75 років, може здатись звичайним собі закликом чи відозвою. Але насправді це був вияв людинолюбства і розпуки, щирого бажання діяти для спасення нашого бідного, покривдженого, визискуваного, малограмотного і національно несвідомого „русина" — українського іміґранта за океаном. Власне, у цих ширших бажаннях врятувати українського робітника чи фармера, на котрих постав Український Народний Союз як всенародна організація, і криється ось те духове підґрунття, що дало силу УНСоюзові проіснувати 75 років та, разом із своїм органом „Свободою", виконати і далі виконувати таку велику народну роботу на сторожі української людини, українського народу та вільнолюбних загальнолюдських ідеалів.

Українські к а т о лицькі священики бачили, як визискували наших малосвідомих іміґрантів, як зневажали тих „австріяків" та старались зденаціоналізувати угорські (мадярські) та московські „місії", що трактували українців тільки як робочу силу. Хтось мусів боронити цих знедолених. УНСоюз виявив, що найкраще вони могли боронити самі себе — в братській організації.

Не легка доля стрінула тут і наших католицьких священиків. Перш за все, вони були жонаті, а американсько - ірляндські католицькі священики і єпископи не могли собі уявити, як католицький священик може бути одруженим! Вони так підбурювали подекуди своїх вірних, що коли наш священик ішов вулицею, то на нього „айриші" навіть плювали...

Переживаючи всі ті знущання, зневагу і визиск, спостерігаючи людську біду, священики - патріоти вирішили заснувати всеукраїнську братську організацію. В той час о. Грушка дав назву „Руський Народний Союз". Але потім, упарі з розвитком свідомости, назву змінили на властиву — У к р аїнський Народний Союз. Від часу заснування цього Союзу розпочалася нова ера в історії розвитку української спільноти в Америці.

Перша Конвенція УНСоюзу відбулось в Шамокіні, Па., дня 30-го травня 1894 року, себто через три місяці по зорганізуванні Союзу. На ній ухвалено, щоб газета „Свобода" була офіційним органом УНСоюзу. Почали розсилати „Свободу" в ЗСА і для українських колоністів до Канади, навіть до Бразилії; відразу ж до газети УНСоюзу почали приходити розпачливі листи про стан українських переселенців. З Бразилії, напр., писали, що там українці вмирають з голоду; траплялось, що люди навіть продавали своїх дітей, щоб врятувати їх від голодової смерти. З Канади також прийшли сумні вісті про стан українських іміґрантів.

Почавши від 3-ї Конвенції в 1896 р., УНСоюз розпочав свою народно - місійну працю. До Бразилії поїхав перший український священик в Америці, о. І. Волянський, щоб розвідати про справи та допомогти нашим людям. У 1897 УНСоюз вислав о. Н. Дмитрова, с п і в робітника „Свободи", до Канади, як першого українського священика, котрий відправив першу українську Службу Божу на посілості „Трембовля", недалеко міста Давфінфін, у провінції Манітоба. В союзовім органі „Свобода" почали з'являтися статті - поради, як можуть покращити свою долю українські переселенці в Бразилії і Канаді.

Поза такого типу місійною працею в Бразилії і в Канаді, УНСоюз через „Свободу" став на захист прав української католицької Церкви, котрій старались перешкодити різні мадярони, дехто з „айришів", посли з Російської імперії та ін. Як „Свободі", та і свідомим союзовцям у своїх місцевостях треба було вести постійну боротьбу, виводити на „чисту воду" тих ворогів, що поривалися знищити нашу Церкву та зденаціоналізувати наших убогих малописьменних робітників із Закарпаття й ін. областей України.

Український К а р одний Союз із „Свободою" розпочали інтенсивну працю в Америці, шляхом допомоги потребуючим, заохочуванням наших робітників до книжки, до просвіти, до участи в українському і американському політичному та національному житті.

Розповідав чимало про минуле УНСоюзу с. п. Д. Капітула. Він приїхав до Америки з Лемківщини, маючи 15 років, а мавши лише 23 роки, вже був вибраний секретарем на 3-ій Конвенції УНС в 1896 р. У 1908 р. на 10-ій Конвенції він був вибраний головним предсідником УНСоюзу і те становище займав аж до 1917 р. Він розповідав, як було важко переконувати наших лемків, щоб вони ставали членами. Але з часом лемко почав випростовувати свій „хребет", і коли вже сказав, що: „Я єстем русин з Лемківщини", тоді вже стало легше організувати й розвивати Союз. У тій акції допомагало й те, що більшість головних урядовців УНСоюзу в той час — це були свідомі патріоти-лемки.

Без огляду на всі ті труднощі, що їх УНСоюз переходив, і скорочення кількости членів після різних необхідних реформ, все таки Союз мав велику притягальну силу. Бо від самих початків він мав на увазі і стояв на сторожі українського народу поза границями України і, крім того, при кожній потребі і змозі УНСоюз ніс матеріяльну і моральну поміч своїм братам на рідних землях.

УНСоюз впродовж 75 років свого існування завжди був тим стимулятором, що давав почин до розвитку нашого життя в Америці. Так склалось, що в його рядах гуртувались найбільш свідомий і жертвенний елемент. Окремі відділи УНС у своїх місцевостях мали свідомих і щирих працівників, котрі будували церкви, Народні Доми, закладали горожанські клюби, читальні, творили оркестри, хори, ставили театральні вистави, влаштовували національні свята, протестаційні віча і походи, щиро віддавали свій час на всякі загальногромадські збірки і самі ревно жертвували, щоб допомагати Рідному Краєві.

Майже не було і, мабуть, немає такої акції в нашім житті тут, в Америці, щоб члени УНСоюзу не брали в ній активної участи.

Пригадується мені один епізод в Дітройті, коли творився громадський комітет і підготовлялись протестаційні віча в той час, як большевики судили Єфремова і членів Спілки Визволення України та СУМ-у. Саме тоді сказав один член з „Проведіння": „Пане Іванчук, напишіть допис до „Свободи" про це віче, бо як союзовці нас не попруть, то ми прова-

(Закінчення на стор. 3-ій.)

З НАШИХ БУДНІВ

БАТЬКОВІ В ПОШАНІ

Чепурне, пам'яткове запрошення на 75-ліття Батька-Союзу до Коммадор готелю в Ню Йорку, на суботнішній ювілейний бенкет і баль, навіяло на душу рій споминів, міркувань та всякої іншої ностальгії. . . Мій милий Боже, таж то, безмала, за місяць часу стукне 20 років, як ти, друже Іване, став членом великої союзової сім'ї! Надщерблена зубом часу членська книжечка і грамота ч. 84,984 показують, що мене зареєстровано, як то кажуть, „на смерть" дня 22-го березня 1950 року.

Спершу я належав до 455-го Відділу УНС, під головством п-ні Стефи Галичин, і доволі добре там почувався, може тому, що у відділі переважало українське жіноцтво. . . Та несподівано в цьому відділі сталася революція: одного гарного дня п-ні Стефця повиганяла з нього всіх мужчин, навіть 6-літніх, залишаючи собі самий красний пол. Так то я загублена українська душа, приблукався до новоствореного тоді 457-го Відділу УНС, Т-ва „Культура", що його першим головою був визначний український піяніст, недавно і так передчасно померлий маєстро Вадим Кіпа.

Засновником, душею і промотором цього „культурного" відділу був його фінансовий секретар, заслужений союзовий діяч, колишній старшина Армії УНР, сл. п. Олекса Литвиненко, хай буде йому легкою вільна, американська земля, яку він переміряв навздовж і навпоперек, невтомно організуючи членство, закладаючи нові відділи. Він придбав Батькові-Союзові понад тисячу членів, поки не ліг на соборному цвинтарі в Бавнд Бруку, — перший покійник, там навіки спочилий. . . Покійному вдалося притягнути до нашого відділу майже всю поетично-артистичну братію, що крутилася довкола Літературно - Мистецького Клюбу, між тим чимало „самітників", як нижче підписаний.

— Найлегше забезпечити людину сімейну, — говорив бувало небіжчик. — Такого треба настрашити смертю: от, помреш, милий друже, з туги за Україною, залишиш сиротами жінку й діточок, і хто ж їм, нещасним, допоможе, коли в тебе немає жадного забезпечення. Із самітніми оленями гірша справа, — казав, — такого на смерть не візьмеш: він сам, як палець, не збирається нікого осиротити, а коли й лишив у Краю жінку чи наречену, то й так до цього не признається. . . З ними треба діяти інакше: брати на амбіцію!

— „Милий друже, — треба казати такому, — от, станеться тобі нещастя: обірветься линва, впадеш з вікна і заб'єшся. Хто ж тебе поховає, хто заплатить погребникові, коли ти не забезпечений в Союзі? . . Прийдеться нам, твоїм приятелям і землякам, робити складчину і з наших мізерних заробітків платити за похорон, за землю. . . Та хіба знайдеться в тебе дрібка совісти, хіба ти нам не зробиш такої прикрости?"

Ви не повірили б, скільки було тоді серед нас совісних людей! На жаль — багато, ой, забагато їх відійшло слідом за основоположником нашого відділу та першим його головою. . . Відзначаючи цей славний ювілей Батька-Союзу, пом'янімо добрим словом покійника, пошануймо старших і звернімось лицем до молоді.

І к с р

Перший Ювілей УНС

Свій перший ювілей відзначив УНСоюз, а з ним і зорганізована американсько-українська спільнота, під час восьмої з черги конвенції, що відбулася в днях від 30-го травня до 2-го червня 1904-го року в Шамокіні, Па. з нагоди свого 10-річчя. В ці ювілейні святкування входив маніфестаційний похід по місті та ювілейний концерт. Для порівняння з теперішніми американсько-українськими імпрезами варто зацитувати дещо з опису тих ювілейних святкувань, надрукованих в „Свободі" з 9-го червня 1904 р. Про похід там сказано:

Вже десять років минуло, як маленькі братства в Шамокіні і Мт. Кармелі заснували Український Народний Союз. І так, як мала, слабосильна дитина під опікою батьків росте, набирає сил і розуму, так і Союз, під опікою щирих патріотів, за тих десять років виріс та набрав сили. А силу Союзу і силу українців бачили ми в торжественному поході на Конвенції в Шамокіні. Кожному, хто бачив ту параду, росло серце і кожний був гордий з того, що він — українець... Вже о год. 8-ій ранком 30-го травня почали збиратися біля церкви українські братства, а о год. пів до дев'ятої з'єдналися з американськими товариствами і вишикувались у величавий похід. На самім переді йшла міська поліція, а за нею поліція вогневої сторожі. Далі машерували ветерани з еспанської війни з крісами на раменах. Попереду їхав їх старшина на коні, за ним прапорщик і оркестра... Далі йшло п'ять відділів вогневої сторожі. Всі були в червоних сорочках, в руках мали квіти .. Поміж відділами коні тягнули пожежні машини, також прикрашені квітами. За ними машерував відділ редменів (індіян). Вони представляли червоних людей, які перші замешкували Америку. Кожний з них тримав в руці відкриту червону парасолю. На чолі цього відділу їхав старшина, що його називають „Білий Орел". Він сидів на білому коні, сам був у білому одягу, на плечах мав крила, а на голові шапочку з пер. Тепер ішли українці. Перше було братство Кирила і Методія, яке заснувало Союз. Попереду братства їхав на гарному коні п. Талпаш. Аж любо було дивитися на нього, так гарно виглядав, наче козак із Запорізької Січі. За п. Талпашем несли новий прапор Союзу і два американські прапори. Друге було братство Тараса Шевченка. Попереду їхав старшина п. Колодій на коні, а за ним прапорщик. Третє йшло братство Петра і Павла, з церковними хоругвами і оркестрою. Опісля братство св. Димитрія і братство св. Михаїла. Всі ці братства були з Шамокіну. За ними йшли три братства з прапорами і оркестрою з Мт. Кармел. За братствами їхали в каритах делегати. На кінці походу йшли ветерани Громадянської війни з палками, а їхні сини з крісами. Всіх людей було понад 6.000. Пригравало дев'ять оркестр. Погода була прекрасна, а українці вперше показали світові свою силу, свою зорганізованість... Після паради всі братства удалися до церкви, де відправлено торжественну Службу Божу та посвячено новий прапор Союзу. За кумів були всі делегати. При цьому о. Струтинський виголосив гарну промову, загріваючи всіх до єдности і згоди, до братньої любови і до праці для добра України-Руси...

Кульмінаційною точкою тих перших ювілейних святкувань УНСоюзу був концерт на закінчення конвенції. Його так описує очевидець в „Свободі":

Ювілейний концерт відбувся по конвенції в четвер 2-го червня (1904 р.) ввечорі в найбільшій залі місцевого театру. Щоб почути нашу пісню, прийшло на концерт, крім українців, багато американців. На початку концерту виголосив д-р Ардан промову по-англійськи. Він сказав, що неволя й нужда вигнали волелюбний український нарід з рідного краю в Америку, і нарід наш, працюючи тут, вчиться і розвиває свої вроджені здібності, користаючи з волі, яка тут панує. Але тому, що до Америки емігрують тільки найбідніші люди, то американці, не знаючи ані української історії, ані культури, судять по іміґрантах весь український нарід. Тим часом, такий осуд несправедливий. Українці — це великий нарід, що нараховує понад 30 мільйонів душ, має свою довголітню історію і культуру. Щоб дати американцям бодай слабе поняття про одну ділянку духової творчости українського народу, члени Союзу, з нагоди десятої річниці заснування, дають оцей концерт... Опісля хори під проводом о. Стефановича та п. Стеткевича відспівали різні пісні. В хорі співало 70 осіб. Дуже гарна була „Молитва", яку відспівав хор малих дітей на чотири голоси. Маленькі діти своїми тоненькими голосочками молять Господа Бога, щоб спас Русь - Україну. Аж сльози ставали в очах на вид тієї дріботи, яка й не бувала в своєму краю, а все таки тягне її туди, де наша вітчина, де Русь - Україна... Другою дуже гарною піснею, яку відспівав мішаний хор, була „Вулиця" (Ф. Колесси). Кожний, хто почув ту пісню, пригадав собі рідний край, кожному забилося скоріше серце, а думки кожного полинули в рідне село, на вулицю, де під вербами, в маєву чудову ніч, парубки й дівчата разом веселяться, співають... Дуже гарно випали пісні Лисенка „Ой Дніпре мій, Дніпре" — баритонове сольо Панасевича, Нижанковського „Нова Січ", Лисенка „Ой пущу я кониченька", В а х нянина „Урра, у бій", Копка „Мій край — мій рай", фортепіянове сольо і деклямації, а головно Шевченка - Вербицького „Заповіт". На закінчення відспівав хор „Ще не вмерла Україна" та „Май контрі", а всі гості піднеслися з місць, щоб віддати честь нашому народному гимнові... Пісні наші сподобалися всім, а вже найбільше американцям, які напевно подумали собі, який то славний мусить бути нарід, що такі гарні пісні має, які то ті українці великі патріоти, коли так люблять свою вітчизну. По концерті відбувся комерс, на якому було багато запрошених американців. Вони дуже хвалили українців, як чесних людей та великих патріотів, і казали, що коли українці будуть в Америці такі, як у Союзі, то надійде час, що виберуть українця президентом З'єдинених Держав...

Тоді теж чи не вперше заговорила про Українців, як нарід, і американська преса. Між наведеними в „Свободі" голосами тієї преси читаємо:

Свободолюбні українці закінчили вчора наради свого Народного Союзу концертом в залі опери. Публіка була численна, і всі вони милувалися українською піснею та були очаровані нею. Для багатьох українська музика була відкриттям. Глибиною почувань вона перевищує музику багатьох інших народів і має в собі якийсь смуток і бажання, які віддзеркалюють природу цього волелюбного народу, що так довго бореться за свою волю і з якого численні приїхали до Америки, щоб зазнати

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ В ГЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ 17 ГРУДНЯ 1968 РОКУ

В нарадах взяли участь усі члени Головного Екзекутивного Комітету, а саме: гол. предсідник Йосип Лисогір, Заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась, пані Марія Душник, Богдан Зорич і Володимир Сохан, гол. секретар д-р Ярослав Падох і гол. касир Петро Пуцило та голова Гол. Контрольної Комісії д-р Володимир Галан і гол. редактор Антін Драган.

Наради розпочалися о год. 10.45 ранку. Принято запропонований гол. предсідником наступний порядок нарад:

1. Відкриття нарад
2. Справоздання членів Екзекутиви і гол. редактора
3. Виплата ювілейної дивіденди в 1969 році
4. Відзначення 75-річчя УНСоюзу та річні наради Гол. Уряду
5. Ювілейна кампанія
6. Нарада з головою Гол. Контрольної Комісії, д-ром В. Галаном
7. Закриття нарад.

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив головний предсідник Й. Лисогір, який привітав приявних, зокрема голову Гол. Контрольної Комісії, д-ра В. Галана, який прибув на наради, щоб відбути з Екзекутивою конференцію у господарських і суспільних справах. Після прийняття порядку нарад, приступлено до звітування.

2. СПРАВОЗДАННЯ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛ. РЕДАКТОРА

Господарські справи

Головний касир Петро Пуцило зложив справоздання з діяльности фінансового Відділу УНСоюзу та господарського стану установи з кінцем місяця жовтня 1968 року. З кінцем вересня УНСоюз мав готівки $ 326,495.06, в жовтні прибуло $1,234,287.90 й після відтягнення видатків у жовтні в сумі $1,209,826.60, осталась з кінцем жовтня готівка в сумі $ 350,956.36. В тому часі майно УНСоюзу дійшло до суми $34,754,115.81. Воно було інвестоване так: $24,578.18 у вартісних паперах, $8,659,416.46 в гіпотечних позичках, $532,859.69 в позичках членам на підклад грамот, $580,984.87 у нерухомостях й $51,112.25 в друкарським машинах, а решта в сумі $350,956.36 в готівці. В дальшому гол. касир подав загальний фінансовий стан та тенденції розвитку в ЗСА і підмітив потребу ввести деякі зміни в господарській діяльности установи. Зокрема слід перевірити потребу змін в опрецентуванні гіпотечних позичок, щоб достосуватися до стану і вимог ринку, а зокрема до відсоткової стопи урядових та банкових установ, як також розважити можливости інших засобів інвестиції, поза традиційними гіпотечними позичками та цінними паперами. Збільшення видатків вимагає збільшення прибутків з майна. Діловодство фінансового відділу вимагає дальшої механізації, яка є зумовлена більшим приміщенням, тому мусить пождати до придбання нового будинку для головної канцелярії. Остаточного оформлення вимагає Пенсійний Фонд УНСоюзу, що слід перевести. Після цього загального звіту головний касир подав звіт із інвестицій, зроблених в часі від останнього засідання Екзекутиви, що відбулося 1 жовтня 1968 р. Були вони такі;

БОНДИ

Закуплено бонди

150m U.S.A. Treasury Bills, 5.10% due October 10, 1968, Yield — 5.10%	149,851.25
150m USA Treasury Bills, 5.05% due Oct. 17, 1968, Yield — 5.05%	149,852.71
150m USA Treasury Bills, 5.10% due Oct. 24, 1968, Yield — 5.10%	149,851.25
75m Consolidated Edison Co. of N.Y., Inc. 1st and Ref. Mtge Bonds, 6.85% Ser FF due 10/1/98, Yield — 6.85	75,000.00
75m Pennzoil United, Inc., 7⅜% Debentures, Ser. due Oct. 1, 1988, Yield — 7.33	75,375.00
120m Puerto Rico Telephone Co. 7.40% Debentures due 11/1/93, Yield — 7.40	120,000.00
75m The Royal Trust Company, 6% Guartd Invstmt Receipt, due 1/6/69	$75,000.00
75m U.S.A. Treasury Bills 5.50% due January 31, 1969	74,484.38
TOTAL:	$869,414.59

Досплі бонди

100m USA Treasury Bills, 4.85% due 10/3/68	99,636.25
50m City of Montreal, 3½% US Currency	

(Продовження на стор. 4-ій)

В РОКОВИНИ БАТЬКА АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН
22 лютого 1732 — 14 грудня 1799

БАТЬКО

Перший в серцях мешканців цього краю. Це Юрій Вашингтон. Про це знає найменша дитина в Америці. Це відчувають навіть ті, що виписали грубі томи книжок, щоб ними доказати, що Вашингтон був надалі цілком звичайною людиною, з усіми її добрими прикметами і недостачами, якому тільки чистий припадок дав нагоду вибитися і заняти перше місце в історії Злучених Держав Америки. Бо того, що булиб доконали інші, колиб були займали місце Юрія Вашингтона, не знати. Зате є дійсністю, що Юрій Вашингтон видержав у найтяжчих моментах на становищі, що невдачі не вбивали в ньому віри в остаточну побіду, а навпаки, по кожній невдачі він завжди мав ще настільки духової сили, щоб наново організувати розпорошені й розбиті сили і наново плянувати новий наступ, нову боротьбу. Завдяки тим прикметам він остаточно відніс побіду, а американський нарід дістав таким чином змогу бути господарем цього краю, ним по свому рядити і його для себе самого використовувати. Між тими, що до цього змагали і собою для цього осягу жертвували, признано перше місце Юрієві Вашингтонові. І тому названо його Батьком цього Краю.

Так склалося, що тому 45 років у той день, коли святкували свято народин Батька Краю, народився на американській землі Український Народний Союз. Та організація ще живе. Вона ще далі розвивається і росте в силу. Вона ще не закінчила своєї діяльности. І ще не сповнила усіх своїх завдань. Але це вже є доконаним фактом, що поставила українську іміграцію в Америці на здорові й сильні ноги. Вона вратувала її національне життя, звівши на протязі десятків років довгу і затяжну боротьбу з темнотою, національною несвідомістю і байдужністю, і з ворогами нашої нації, що завдавали їй тут тяжкі удари від самих перших початків нашої іміграції. Український Народний Союз вратував українську душу в нашім народі. Не дав її вирвати ворогам і темноті. А вратувавши її, заставив її ще працювати і собою жертвувати для великої ідеї визволення Рідного Краю з неволі. І за це названо У. Н. Союз уже давно — Батьком. Не зроблено цього штучно, під примусом, наслідком якоїсь агітації чи якоїсь ухвали. Ця назва повстала так природно як природно родиться у нас народня пісня. У старім краю стала таким способом „Просвіта" — Матірю. А тут, за подібні заслуги для нашого народу, став У.Н. Союз — Батьком. І в Рідним Краю є многі інші заслужені інституції. Але одна тільки з них дістала той пошанівок, що зістала „Матірю" українського організованого життя. Так є і з українським Народним Союзом. І тут в Америці маємо інші заслужені організації. Та У. Н. Союз займає щодо заслуг цілком окреме місце хочби тому, що він перший вніс в наше народне життя — Українську ідею. Ту саму, якій так вірно й досі служить.

Фотостатична копія написаної д-ром Лукою Мишугою редакційної статті в „Свободі" з 21-го лютого 1939-го року з нагоди 45-річчя Українського Народного Союзу. Фотостатичну копію зроблено новопридбаним апаратом „Свободи" з мікрофільму її річника з 1939-го року.

Петро Пуцило

БЕРІМ ПРИКЛАД З ПІОНЕРІВ

(З промови на ювілеї Народного Дому в Рочестері в 1968 р.)

Звичайно, як я забираю слово, всі очікують, що буду говорити про гроші. Але сьогодні я розчарую вас і не буду говорити про гроші. Сьогоднішнім бенкетом ми вшановуємо наших колишніх урядовців - піонерів Вашого Дому. 37 літ це не великий період в існуванні держави, чи в житті народу, але тих перших 37 літ в існуванні цього дому — це період далекосяглого значення. Тому 37 літ зійшлися горстка людей першої ґенерації і вони заснували свій народний дім. Здається, подія звичайна і на деннім порядку. Але коли 37 літ пізніше ми так святково зібралися для відзначення наших бувших працівників і піонерів, то значить не була ця справа маловажною і буденною. Поминемо тут труднощі початків, бо кожний початок у конструктивній праці трудний і щоби його перемогти, потрібно посвяти, жертвенности і вкладу праці, а понад усе потрібно сильної віри, що започатковане діло буде служити добром тим, що прийдуть по нас. Що ті перші основники вложили свою сильну віру у цю установу — ми бачимо нині з того, як їхній малий почин розрісся у таку установу, якою є цей клюб.

Друге, що ціхує тих піонерів першої ґенерації, це тримання у своїй постанові. В житті суспільности багато бува добрих починів, багато родиться великих думок, але на тім воно і кінчиться, бо або нема людей, що хотіли б працювати, або нема одиниць, що мали б відвагу обернути якусь думку в діло. Не говорю тут про одиниць, які жертвенно і безкорисно працюють і не раз їхня праця і посвята гине у байдужій поставі суспільного загалу. Тому-то праця і жертвенність першої ґенерації заслуговують на особливу увагу, а особливо їх витривалість, що не відскакували по дорозі, але вперто витримали до кінця.

Третє, що кидається нам в очі із праці тієї першої ґенерації, це факт, що вони робили спільно, що не було між ними ворожнечі, хоч були різні люди і мали різні погляди. Коли прийшло до будови своєї установи, вони забули всі різниці і єдналися в одну спільноту в ім'я діла. Це є прикметою видатних людей, хоч ті люди часом і не мають великої освіти. Добре, коли в народі, чи в суспільній групі є зрізничкування, вони реґулюють і ошліфовують творчі задуми, або самі себе трохи пригальмовують. Як приклад, подамо цю країну, або Англію, де помимо різниць поглядів, обидві сторони єднаються в ім'я загального добра. Але ніде не бачимо такого явища, щоб одна сторона наперекір другій починила чи робила ту саму працю, а потім із тих твох праць не вийшло нічого. В такому руйнуючому підході до життя роздрібнюється сила і навіть довгий період праці не принесе ніякої користи, не згадуючи вже про вислід. Ми всі тут роджені, що бачимо це збоку, думаємо, що за тим усім кресться ворожа рука і ворожі підшепти, бо інакше не можемо зрозуміти, щоб діти тої самої нації не могли знайти спільної мови в ім'я одної мети! Хтось закине, що нас не повинно це стосуватись, однак це нас обходить дуже, бо ми є тієї самої крови, нам болляче, що у нас нема єдности, що нема спільноти, що нема навіть почуття спільноти, а навіть та, що була, захитується.

Возьмім собі приклад з піонерів першої ґенерації і відбудуймо нашу спільноту! Підім до тієї церкви, яка стоїть для нас зразком будови спільного задуму, станьмо при вході і вдармось у груди, постановляючи відродити в собі почуття нашої громадської спільноти та обіцяймо собі в тій постанові витримати. Коли кожний так зробить і дотримається обіцянки, тоді скоро збудуємо великі установи на Божу славу і нашу славу, і покажемо світові, що ми дійсно великий і державнотворчий нарід.

У Харкові заплановане будівництво бібліотеки-ґіганта

Київ. — Чотири мільйони томів російських, українських та деяких ін. книжок зберігається в надзвичайно переповненому приміщенні Бібліотеки ім. Короленка майже в центрі Харкова, будинок якої було збудовано ще в 1901 році... Нових надходжень, а їх є щороку до двохсот тисяч, немає де складати, не те, що опрацьовувати. Такий стан триває вже кілька років. Восени минулого року „міськрада" Харкова схвалила постанову про розбудову бібліотеки ім. Короленка. На сторінках „Літературної України" з 4 лютого директор бібліотеки Г. Мирошниченко розповів, що будову мають розпочати у 1969 року, а закінчити у 1973 року. Він сказав, що „термін замалий" та що для реалізації пляну потрібна допомога різних установ, у тому й так зв. міністерства культури УССР. Директор бібліотеки розповів докладно про розбудову, про заплановану площу, тощо, не згадуючи нічого про протипожежні забезпечення...

НІКСОН ПРИЙМАТИМЕ ДЕЛЕҐАЦІЇ ПРИВАТНИХ ГРОМАДЯН В ЕВРОПІ

Вашингтон. — Президент Ричард М. Ніксон, який у найближчий тиждень перебуватиме в 5 столицях Західньої Европи, прийматиме там також групи приватних громадян, що їх вибором займуться тамошні американські амбасади. Кожна з тих груп матиме 15-20 осіб

В. Дідюк

ЮВІЛЕЙНІ ДУМКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОСТУ УНСОЮЗУ В КАНАДІ

I

Закінчуючи 75-річні ювілейні святкування „Свободи", вступаємо в більш величні і ширші 75-річні святкування — довгих і плідних, хоч нелегких, років праці одної з найстарших і найбільш заслужених для української спільноти суспільно-громадської та братсько-допомогової „заморської твердині", — Українського Народного Союзу, який також популярно у ЗСА і Канаді називаємо „Батько-Союз".

Славний діямантовий ювілей, який у цьому році буде відзначувати українське суспільство у ЗСА і Канаді, під Почесним Протекторатом Ювілейного Комітету з найвизначніших представників наших українських церков, громадських і наукових установ, з представниками політичного світу обох держав, губернаторами стейтів ЗСА та провінцій Канади, сенаторів, послів, очолений Первоієрархом Української Католицької Церкви великим Ісповідником Віри Їх Блаженством Верховним Архиєпископом Кардиналом Кир Йосифом, — буде великою та дійсно небуденною подією. Вже сам склад Ювілейного Комітету та заплановані торжественні святкування вказують, що це не тільки ювілей біля стотисячної союзової громади УНС, а ювілей цілої української спільноти в ЗСА і Канаді, а я б додав, що це великий ювілей невмирущости сили і духа генія українського народу. Бо так як там, на рідних землях, „на рідній не своїй землі", у невідрадних тяжких обставинах національного і соціяльного поневолення, нарід наш живе, бореться і діє, так і тут, тому 75 років, перші наші поселенці, здані виключно на ласку своєї долі, без матеріяльних засобів і великого знання, без зовнішньої і внутрішньої допомоги, зате у вільних обставинах, взялися до спільної праці, „яка з недолі нас вирве", і створили те, чим можемо сьогодні хвалитися і бути гордими! Бо хоч „медом і молоком" текуча наша чудова Україна, хоч Всевишній наділив її багатством і красою, то невідрадні й тяжкі політичні обставини на протязі довгих століть ніяк не сприяли нашому народові стати господарем своєї землі, „хазяїном домовитим". Наші „добрі сусідоньки" ніколи не цуралися краси і багатства нашої землиці, заводячи свої там порядки, держучи нарід у духовій і матеріяльній неволі. Тому не диво, що багато наших людей, хоч і з тяжким болем серця, використовували кожну нагоду шукати кращої долі ген далеко за морями, у незнаних далеких краях. Горем прибиті, гнані лихою долею, національно розбиті, переділені чужими границями з різними означеннями на: австріяків, руских галішменів, мадярів, румунів, волиняків і багато інших, шукали вони щастя-долі у обох Північній і Полудневій Америках. Залишаючи свою рідну землю, що могли вони взяти з собою? Не взяли багатства, не мали великих знань, а навіть належно скристалізованого свого національного „я", без ніякої охорони своїми державами, без відповідного числа своїх духових і національних провідників, словом, здані на ласку долі їхали в незнане, у чужі далекі краї. Не легко все це їм приходило, але велика снага волі перебороля всі труднощі. Однак, взяли вони, ті наші перші піонери, найцінніші скарби, що жевріли у їх серцях і душах — любов до рідної церкви і віри, любов до всього, що своє, що рідне, хоч тоді воно проявлялося у них ще може тільки півсвідомо, витиснене п'ятном чужого поневолення. Хоч були нові обставини, тяжкі і нелегкі, однак подих волі, зробив своє. Рідкісні молитовники, Маркіянова „Русалка Дністровая" та, зокрема, Тарасів „Кобзар" були всією літературою, з якої спалахнув вогонь сили невмирущости українського духа. І сталося знов, як у багатьох часах нашої історії, коли були поневолення і чорна руїна, нарід поневолений, темний, затурканий, залишений своєю провідною верствою, яка пішла до чужих, а в народі залишився тільки „хлоп і поп", так і тут, з'являються одиниці священики-місіонарі. Вони, немов перші апостоли, з відданістю і посвятою стають до праці, йдуть в народ, живуть з ним, журяться і радіють, провадять його. Першими стають о. Г. Грушка у ЗСА, о. Дмитрів в Канаді, а за ними йдуть інші. В 1893 році появляється перше число „Свободи", яке майже ручно складає о. Грушка із своїми кількома однодумцями. Він сам його пише, сам друкує, розносить, а в газеті закликає Братів Русинів стати свідомими свого завдання, гідними синами батьків своїх. Національна свідомість, праця, єдність, допомога брат-братові і Батьківщині — це ідеали, що впали на здоровий і родючий ґрунт і не тільки, що видали величні плоди, але, поборовши все, перетривали досі. На засадах братерської допомоги, організованої єдности рік пізніше, 22 лютого 1894 р., постає Руський Народний Союз, що немов наша „Просвіта" на рідних землях, зокрема у ЗСА, перебирає всебічну працю для народу.

II

Зробивши бодай коротеньку аналізу початкових заложень „Свободи" і УНС та врахувавши, що у ювілейні святкування входимо під кличем „У пошані піонерам — лицем до молоді", хочемо не тільки згадати, але і витворити та закріпити велику пошану і пам'ять до всіх тих перших будівничих ідейних творців і довголітніх виконавців, якщо нині немає між нами, бо відійшли у вічність. Безперечно, що всі ці моменти належно врахував Головний Уряд УНС та у своїх плянах святкувань на першому місці поставив відкриття пам'ятника піонерам в Шамокін, Пенсильвенія, та біля Дауфину в Манітобі, у Канаді, де о. Дмитрів відправив першу Службу Божу для наших поселенців. У запланованих ювілейних виданнях буде гідно і належно замарковано людей і події так у Ювілейному Альманасі, як і в окремо виданій книжці, написаній нашим визначним письменником У. Самчуком. Словом, УНС напевно належно відзначить і увіковічнить своїх основників, працівників і будівничих. Безперечно, що побіч них знайдуться і ті, які, перебравши керму так важливих і нелегких завдань, ведуть їх до сьогодні, докладаючи всіх своїх сил і старань, щоб дальше і ширше виводити їх до кращих успі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Перший Ювілей УНС

(Продовження зі стор. 2-ої)

тутешньої волі та стати найліпшими громадянами нашої країни.

Ці короткі описи є тільки одним з численних доказів тієї рішальної ролі, яку відігравав Український Народний Союз вже в першому десятиріччі свого існування не тільки для американських українців, але й для українського народу та його змагань.

Потверджує це ще одна подія, зв'язана з цим першим, 10-літнім ювілеєм Українського Народного Союзу. Крім урочистих святкувань під час ювілейної конвенції, на її передодні появилося ще й ювілейне число його офіціяльного органу, „Свободи". Це перше „ювілейне число" тоді ще тижневика „Свобода" появилося з датою 26-го травня 1904-го року „На пам'ятку десятилітньої річниці заложення Руско - Народного Союзу і часопису „Свобода"". Має воно 18 сторінок і надруковане на кращому книжковому папері. „Свобода" появлялася тоді в Скрентоні, в Пенсилвенії, а її видавцем і редактором був у той час о. Іван Ардан. Тоді, як і від самого початку заснування Українського Народного Союзу, „Свобода" вважалася й фактично була його органом, хоч щойно в 1908 році перейшла на його власність.

„Ювілейне число", про яке мова, може послужити клясичним прикладом того помосту, що його завжди становила „Свобода" через океан між українцями на рідній землі і в Америці. Воно складається з двох головних частин, що становлять одну цілість. Перша частина — це „Краєві Русини заморським Братам", як відмічено великими літерами в заголовку цієї частини, і друга частина, яка вже так виразно не вирізнена, але яку сміливо можна, вживаючи тодішньої термінології, назвати: „Заморські Русини своїм Братам у Краю".

Ситуацію, обставини й нагоду виясняє надрукована в тому ж числі редакційна стаття. В цій статті, що має заголовок „СВЯТО СОЮЗА і СВОБОДИ", написано:

Нинішнє число „Свободи" видали ми на пам'ятку 10-літнього ювілею нашої часописи і одинокої народної організації взаємної помочі в Америці, Руского Народного Союзу. Одинокої, кажемо, бо хотяй в Америці існують другі організації, але вони не суть чисто народно-руські. Вони зовуть себе не русинами, але „русскими", се є московськими, та роблять ріжницю між русинами задля їх віри... Такі організації жаден свідомий русин - українець народноруськими назвати не може.

До участи в нашім святі запросили ми через Вп. В. Гнатюка у Львові також наших сестер і братів, що живуть у старім краю: у вільній колись, а тепер поневоленій віроломними царями Україні, у „конституційній", але обкрадений польськими шляхтичами Галичині та з... леній Буковині.

І вони обізвалися на наш голос — дяка їм за те і Д. Гнатюкові. Обізвалися і надіслали на наше свято хто свій портрет, хто коротке писання, а хто бодай кілька щирих слів заохоти. А сим, що відізвалися на наш голос, дали доказ, що їм не байдужа доля русинів в Америці, що вони інтересуються нашим життям і тим, що ми робимо. Нехай же се буде наукою для нас, американських русинів, щоби й ми цікавились життям нашого рідного краю. Нехай буде заохотою до праці для рідного народу.

Того народу, котрий нині розшматований і поневолений; котрого дітей ділять від себе високі гори, широкі ріки, а то й глибоке море, але котрий помимо зусилля всіх своїх ворогів не завмер, а живе, почуває свою єдність, свою силу.

Тепер він рухається, пробує, чи моцні ще окови. І недалекий вже той час, коли він почує в собі таку силу, що зломить важкі кайдани і ворогів своїх у порох розіб'є.

І вийде на волю свобідний, веселий.

І збудує свою власну Хату.

А в тій Хаті не царі, не пани будуть панувати, а — Рівність, Братерство і Воля.

Тоді мем святкувати ще більше свято: величне, всенародне свято.

А щоби се свято чим скорше наспіло, мусимо і ми, американські русини, приложити до загальної праці нашу руку.

Тож, позір Родимці!

В дні нашого американського руско - народного свята складім обіт: працювати безупинну для добра нашої славної нації, щоб чим скоріше святкувати свято незалежної, вільної, рівноправної Руси - України!

Це було 26-го травня 1904-го року! Українці на рідній землі і в Америці, хоч були розділені — як сказано в цитованій редакційній статті „Свободи" — „високими горами, широкими ріками і глибоким морем", але були єдині своїм духом і бажанням причинитися до визволення рідної країни.

На скероване за посередництвом Володимира Гнатюка прохання „Свободи" відгукнулись такі сьогодні вже історичні постаті, як Іван Франко, Панас Мирний, Іван Нечуй - Левицький, Михайло Коцюбинський, Борис Грінченко, Микола Лисенко, Модест Левицький, Олена Пчілка, Ганна Барвінок, Михайло Старицький, Наталія Кобринська, Іван Стешенко, Василь Нагірний, Гр. Коваленко, Михайло Павлик, Микола Вороний, Євгенія Ярошинська, Михайло Лозинський.

Другу частину цієї ювілейної „Свободи" становлять головно повідомлення про ювілейну восьму конвенцію УНСоюзу. І ювілейне число „Свободи", і конвенція УН-Союзу стояли всеціло під знаком тієї духової єдности американських українців із своїм материком — Україною та українським народом, якої справді не ділять жадні кордони. Характеристикою цього можуть послужити гасла, що ними попереджено конвенційні повідомлення: „Слава Ювілейній Восьмій Конвенції Руського Народного Союза! Радьте розумно над добром Руського Народного Союза та русько - американськими справами взагалі! Нехай Ваші збори стануть епохою в розвитку Американської Руси! Нехай жиють Головні Урядники і Поважані Делеґати! Нехай жиють всі члени Руського Народного Союзу і ввесь Руський Народ! Най пропаде незгоди проклята мара... Ще не вмерла Україна!"

(з книжки А. Драгана: „УНС у минулому і сучасному").

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 3-ої)

Issued Deb., due 10/1/68	50,000.00
150m USA Treasury Bills, 5.10% due October 10, 1968	149,851.25
150m USA Treasury Bills, 5.05% due October 17, 1968	149,852.71
150m USA Treasury Bills, 5.10% due October 24, 1968	149,851.25
75m The Royal Trust Co., 6¼% Guartd Invstmnt Recp., due 12/1/68	75,000.00
TOTAL:	674,191.46

Продані бонди

97m Aluminum Company of Canada, Ltd., 3⅞% Sink. Fd Deb due May 1, 1970	95,302.50
25m Houston Independent School District Bonds, 2¾% due January 10, 1972	23,412.25
TOTAL:	$118,714.75

Гіпотечні позички (морґеджі)

28 Midland Ave., Yonkers, N.Y.	16,000.00
Accord, N.Y.	12,500.00
412 Armadale Ave., Toronto, Ont.	9,500.00
11 Gordon St., Woodbridge, N.J.	5,000.00
85-10 76th St., Woodhaven, N.Y.	8,000.00
1406 Philadelphia Pike, Wilmington, Del.	175,000.00
824 Adeline St., Trenton, N.J.	24,000.00
9 Lincoln Place, Clifton, N.J.	12,700.00
2253-67 W. 14th St., Cleveland, Ohio	45,000.00
35 6th St., North Arlington, N.J.	13,000.00
33 Elliot Pl., North Merrick, N.Y.	9,500.00
686 9th St., Sacaucus, N.J. (addl)	9,973.15
5733 N. Central Ave., Chicago, Ill.	24,000.00
59 Van Reipen Ave., Jersey City, N.J.	12,500.00
476 Maple Ave., San Bruno, California	10,000.00
TOTAL:	$386,673.15

Над звідомленням гол. касира розвинулася ширша дискусія, в якій взяли участь усі приявні. Вона торкалася головно загальної фінансової ситуації краю та змін, які б слід було ввести в господарку УНСоюзу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Головний секретар Ярослав Падох склав справоздання за час від останнього засідання Головного Екзекутивного Комітету, доповняючи його інформаціями про працю та її висліди впродовж усього 1968 року. За одинадцять місяців цього року придбано 3,400 нових членів. Є це менше, як минулого року, але коли б союзові працівники добре попрацювали в грудні, можна б з трудом осягнути минулорічний вислід. В поданому числі знаходиться 702 нових членів, придбаних Відділами в Канаді, що також є менше, як в попереднім році. Поміж найуспішнішими Відділами знайшовся передовсім заснований в березні ц. р. 32-ий Відділ ім О. Ольжича, який придбав рекордове число 146 членів і зобов'язався до кінця року досягти 200. За ним слідують Відділи Торонта 440-ий з 59 членами, 407 з 51 і 418 з 50 членами. Відділ 353-ий в Ню Бронсвику придбав досі 46 членів. З Округ найуспішнішою є Філядельфійська з 486 членами, торонтонська з 384 та нюйоркська з 295 членами. На всіх 29 Округ УНСоюзу 18 придбали 50 або більше членів, а з того числа 12 придбали сто або більше. Найбільш успішнішими організаторами є Василь Дідюк (226 членів), Іван Одежинський (120) та Степан Гавриш (96). Найкращими організаторками є п. Софія Куца (58), п. Анна Хомин (31), п. К. Стецюк і п. Софія Оріховська, обі по (29) членів.

Останньо відновлено округу з осідком в Міннеаполісі і під цю пору УНСоюз має 29 Округ, поза якими все ж таки, з приводу віддалення, залишилися 30 Відділів, якими контакт відбувається шляхом листування. Ці Відділи слід було б що якийсь час відвідати, але немає відповідного числа наших обласних організаторів. Під цю пору в УНСоюзі працюють три обласні й 13 постійних організаторів. Пошукування за іншими не принесло потрібного успіху. Останньо обласним організатором став Євген Репета, професійний працівник в ділянці життєвого забезпечення з Дітройту, а окружним організатором погодився стати Павло Дубас з Монтреалю. Питання збільшення числа організаторів є головною передумовою збільшення нових членів УНСоюзу. В цьому головній канцелярії повинні допомагати Відділи, Округи та головні урядовці в краю. Головні урядовці придбали в цім році 617 нових членів, отже на 165 менше, як в 1967 р.

В цім році засновано чотири нові Відділи, а саме в лютому Відділ ч. 430 в Сарнії, заходами Канадійської канцелярії, зокрема обл. організатора Василя Дідюка, в березні Відділ ч. 32 заходами гол. радного Івана Одежинського, в квітні Відділ ч. 28 в Гюстон, Тексас, завдяки п. Вікторові Балабанові та в грудні Відділ ч. 34 в Ричмонді, Вірджінія, завдяки заходам інж. Лева Блонаровича і обл. організатора Ст. Гавриша. Два Відділи, а саме ч. 406 в Олифанті та ч. 405 в Диксон Ситі, Па. получено з іншими, а Відділ ч. 41 в Женет, Па. відлучено від Відділу ч. 126. Усіх Відділів має УНСоюз 463. Идуть заходи заложення нових Відділів. Зв'язок з Відділами та Округами відбувається шляхом листування та їх відвідування. В звітовому часі звітодавець відбув чотири поїздки до Округ в Дітройті, Клівленді, Янґставні і Нортгемптоні та відвідав Відділи в Бінґгемптоні, Вашинґтоні, Бостоні. Разом в цім році він відвідав 24 округи та індивідуально відвідав 35 Відділв в краю і сім в Ню Йорку, разом 42. Округи і Відділи відвідували також інші члени екзекутиви, так, що всі округи, крім пару, були відвідані. Зокрема на початку передювілейної кампанії члени екзекутиви відвідали всі (крім кільдох Округ УНСоюзу.

Останньо відбулися вишкільні курси організаторів і секретарів у Нюарку, Ню Йорку і два в Канаді. Продовжується тримісячна передювілейна кампанія, яка триватиме до кінця цього року. Идуть заходи, щоб спонукати ці Відділи, які досі не включилися в кампанію, (около сто), щоб бодай під кінець року виявили активність; продовжуються старання нового Забезпечення членів, яким покінчилися двадцятирічні грамоти; в більших осередках передаються союзові, інформаційні передачі на українських радіостанціях; появилися два нові числа „Трибуни УНС" і надруковано статті „У всякого своя доля . . ." і ін.

Після дискусії над цим звітом приступлено до звітування про працю рекордового відділу.

СПРАВИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ

Заступник гол. предсідника і керівник Рекордового Відділу Володимир Сохан започаткував своє звітування поданням стану активного членства УНСоюзу, яке з кінцем листопада ц. р. виносило 76,425 членів, та числа всього членства в тому ж самому часі 88,269, на що складалося 26,785 членів деп. молоді, 58.291 членів деп. дорослих та 3,193 членів забезпечених акцидентовими грамотами. Навівши точні числа прибутків і втрат членства за 11 місяців 1968 року звітодавець зробив докладну аналізу втрат членів внаслідок суспенз (733), передчасних грошових зворотів 673), виплачення вивінувальних грамот (961), виплат вкладок грамот кляс Р (1,032), та смертних випадків (787). Він ствердив, що в порівнянні з попереднім 1967 роком кількість суспенз у 1968 році значно зменшилася, дещо збільшилося число передчасних грошових зворотів, аме значно зросли числа виплачених грамот кляси Е та Р. Базуючи свої передбачення втрат членства на статистичних даних і рекордах грамот, які будуть виплачені в наступному році, звітодавець навів сподівані числа втрат членів у 1969 році, які разом перевищать 6.300 членів. З огляду на ці втрати В. Сохан вказав на потребу посиленої плянової акції забезпечування нових членів і поновного забезпечування власників виплачених грамот, як і покращання забезпеченевої служби. Тому він підкреслив конечність збільшення числа організаторів та фахового вишколу секретарів, щоб всі вони могли успішно поборювати конкуренцію на ринку життьового забезпечення, пропонуючи безсумнівно кращий товар — грамоти УНСоюзу. Звітодавець теж звернув увагу на дані, які виказують, що Відділи із запізненим звітуванням та слабшою забезпеченевою обслугою членів втрачають чимало членів безпотрібно, тоді коли упорядковане і солідне діловодство секретарів здобуває їм довір'я членів і завжди запевняє дальший ріст членства таких відділів.

Звітуючи про працю Рекордового Відділу, В. Сохан згадав про постійні старання висилати скоро місячні виказки, рахунки і грамоти нових членів, про листи до власників виплачених грамот із брошурками про потребу більшого забезпечення, листи із переконуванням проти передчасного згрошевлювання грамот, та про полагоджування в якнайкоротшому часі кореспонденції із секретарями, організаторами і поодинокими членами. Він теж поінформував про введення нових друків з виясненням про управнення членів до допомог і про виготовлення нових листів про перехід молоді до деп. дорослих із кредитами за грамотами кляси Т-16 і Т-18. У звітовому часі звітодавець був викладачем на секретарсько-організаторських курсах в Ню Йорку і в Нюарку, а також відбув декілька виїздів на Окружні Збори із рефератами про забезпечення в УНСоюзі та організування членської кампанії. Звітодавець згадав коротко про свою співпрацю із „Свободою", як спортовий редактор, а також як дописувач у союзових та інших справах, і про постачання репортажів з життя українців в Америці для „Голосу Америки". Він розказав про закінчення праці над інформаційними даними про всі Відділи УНСоюзу для ювілейного календаря, що її виконав службовик Рекордового Відділу Михайло Юзенів, та про зладження нового реклямового Франкотипу для поштової машини (метра) з нагоди 75-ліття УНСоюзу.

КАНАДІЙСЬКІ СПРАВИ

Про працю Канадійської Канцелярії звітував її директор, водночас заступник гол. предсідника Богдан Зорич. Він проаналізував рух і стан членства в Канаді за 1968 рік покінчився станом 8,867 усіх (активних і неактивних) рік подінчився станом 8,867 усіх (активних і неактивних) членів на терені Канади. В 1968 році, впродовж перших одинадцять місяців, Відділи в Канаді придбали 702 нових членів. Після покриття витрат чистий прибуток в загальному числі Канади, з кінцем листопада 1968 року, виносить 214 членів, а загальне число членів збільшилося з кінцем листопада до числа 9,081 членів. Він сподіється, що до кінця року Канада придбає ще бодай сотню членів і її чистий прибуток за цей рік винесе бодай рівно 250 членів. Хоч це є менше, як в 1967 році, то все ж цей здобуток є поважний.

В звітовому часі відбулися дві поїздки в дальші околиці Канади, звітодавця та обласного організатора Василя Дідюка. Звітодавець відвідав громади і відділи, в яких від дуже давніх часів не було представника УНСоюзу, щоб зорієнтуватися, які околиці є надійні і в них варто вкласти більше труду і коштів для дальшої розбудови УНСоюзу. На жаль поїздка випала на час коли випали величезні сніги, що дуже утруднило подорож та працю в терені. Поїздка В. Дідюка на північ пройшла успішно. В листопаді, передовсім внаслідок поїздок, Канада дала 106 нових членів. На основі нового досвіду з цих поїздок Канадійська канцелярія зможе на новий рік скласти реальний плян поширення УНСоюзу на нові терени та розбудови на старих. Зокрема уваги вимагатиме округа Едмонтону, який повинен бути розбудований на один з найбільших центрів УНСоюзу в Канаді, бо для цього існують там відповідні умови. Конечно там придбати обласного організатора, який працював би тільки там і то на повний час. В дальшому звітодавець з'ясував постійний зв'язок з Відділами та Округами і їх діячами в Канаді та висловив певність, що останній місяць року принесе значний зріст членів УНСоюзу в Канаді. На закінчення свого звіту канадійський директор дав огляд своєї репрезентаційної діяльности на терені Канади та з'ясував потреби канадійського союзового членства, зокрема відносно гіпотечних позичок. Після цього звіту розвинулася жива дискусія, яка торкалася передовсім можливостей значного поширення УНСоюзу на нових канадійських теренах та інтенсифікації праці у існуючих Відділах, як також завдань Канадійської Канцелярії.

СПРАВОЗДАННЯ ЗАСТ. ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА П. МАРІЇ ДУШНИК

Заступниця гол. предс. п. Марія Душник подала докладне перечислення своїх занять у звітовому часі в користь УНСоюзу. В тому часі вона підготовила Союзовий День на Союзівці 27 жовтня ц. р. присвячений 75-річчю „Свободи" та 35-річчю „Українського Тижненика". Ця вдачна імпреза вимагала дуже багато часу і праці, якої вона не пожаліла. Звітодавець відвідала округи з осідком у Вілкс Беррі 19 жовтня, у Скрентоні 20 жовтня та в Ню Йорку 29 листопада ц. р. Вона написала декілька статтей, які були надруковані в „Українському Тижневику" та приготовила статтю до Ювілейного Альманаху УНСоюзу з нагоди його 75-річчя. Також виготовила статтю до жіночого видання „Трибуни УНСоюзу". Вона також допильновує співпрацю з тим виданням інших жінок-членів Головного Уряду УНСоюзу. На закінчення п. М. Душник подала огляд своєї активности поза межами УНСоюзу, зокрема в межах кампанії за вибір президентом п. Ніксона.

СПРАВОЗДАННЯ ЗАСТ. ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА ІНЖ. СТЕПАНА КУРОПАСЯ

Перший заступник головного предсідника інж. Степан Куропась подав звіт зі своєї діяльности у користь УНСоюзу та ширшої української громади у зв'язку зі своєю позицією, в УНСоюзі. Репрезентуючи УНСоюз він узяв 22 жовтня ц. р. участь у загальних зборах ЗУАДК у Філядельфії, а згодом там-же взяв участь, як головний промовець і хресний батько на рідкім, але дуже замітнім святі новопосталого союзового Відділу ч. 32 ім. О. Ольжича, який відмічував свого сотного члена. На святі відділ схвалив і зобов'язався до кінця року придбати ще нову сотню членів, з чого досі вже виконав половину свого зобов'язання. Такі Відділи підносять віру в велику спроможність

(Закінчення на стор. 6-ій)

75 РОКІВ ТРУДУ І УСПІХІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лимось". Це була типова думка про силу і свідомість членства УНСоюзу.

Без жадного сумніву, можна сказати відверто, що: 75-літня історія розвитку УНСоюзу — це історія нашої іміґрації в Америці. Ніхто не може заперечити, що від УНС завжди виходили поважні почини, в тому й несення матеріяльної допомоги Рідному Красві, різні політичні акції в обороні поневоленої України і українського народу. Ми з гордістю можемо сказати, що УНСоюз і його свідоме членство пожертвували найбільше фондів на поміч нескореному українському народові при різних нагодах.

УНСоюз був першим, що зміг собі дозволити видавати книжки, щоб в англомовному світі ширити правду про Україну. Англомовний „Український Тижневик", що виходить при „Свободі", став найбільшим джерелом інформації про боротьбу і долю українського народу. Цитати з того тижневика можна знайти в багатьох книжках про українців, чи про інші народи Східньої Европи. Той тижневик є зв'язковим між молоддю 2-ої і 3-ї генерації американців українського роду. Сл. п. С. Шумейко особливо дбав про духовий розвиток нашої молоді, народженої в Америці. В 1933 р. в Чикаґо, за починами УНСоюзу скликано перший з'їзд американської і канадійської молоді українського походження і створено „Українську Молодечу Лігу Північної Америки". Першим головою Ліґи було вибрано редактора англомовного тижневика „Юкрейнієн Вікли" сл. п. С. Шумейка. Союз завжди старався допомогти молоді й був першим, що розпочав на широку скалю спортову акцію — від Сходу аж далеко на Захід, як у Чикаґо. У 1941 р. в спортовій акції брали участь аж 876 наших спортовців, які репрезентували такі види спорту, як бейзбол, кошиківка, бескетбол і круглі-„бовлінг". Цією акцією провадив сл. п. проф. Герман, у той час містоголова УНС. Лише тимчасово розвиток українського спорту в ЗСА перервала друга світова війна, коли більшість активних спортовців опинилися в лавах американської армії.

Для аналізи напрямків і стремлінь та стримання молоді від скорої асиміляції, створено Дослідну Комісію, котра вже почала працювати. Однак ця Комісія не дістала ще того попертя, що повинна, як це є в ін. народів. Є надія, що вона свої завдання сповнить.

Для ширення правди про Україну, — про що дуже часто говорив сл. п. д-р Лука Мишуга, — в англомовному світі УНСоюзу видав уже сотні тисяч долярів, почавши від виданих в англійському скороченому перекладі історії України акад. М. Грушевського. Тепер видає своїм коштом двотомову англомовну „Е н ц иклопедію Українознавства".

На працю головного політичного представництва УККА УНСоюз разом із своїми членами, зложив найбільшу суму грошей, порівняно до ін. українських організацій. Коли ж дійшли до Америки вістки про розпачливе становище українських скитальців в Европі та зорганізовано ЗУАДК, то на заклик „Свободи" за короткий час було зібрано 40,000 дол. на працю для ЗУАДК-у.

Більшість еміґрації по першій війні включилася в ряди Союзу і, спільно із союзовими лемками причинилися багато до розвитку УНСоюзу. Найновіша еміґрація, по другій світовій війні, масово вступила в члени УНСоюзу.

З нагоди 75-літнього ювілею УНСоюзу можемо радіти, що моральна поміч і порада, котру дав нашим іміґрантам у Канаді от. Н. Дмитрів від імени УНСоюзу, як і те, що писала „Свобода", як перша українська газета, що доходила до Канади з Америки й цікавилася життям наших канадійських поселенців, — не пішли на марно. Я особисто радію, як член УНС, котрому в жовтні цього року кінчиться 40 років членства і як уроджeнець Канади, що й там прийнялася ідея Союзу. Нині й тут у Канаді, УНС, ця братсько - допомогова організація, вже являється найбільшою установою.

Дай, Боже, щоб на 100-літній ювілей УНСоюзу вже надійшла телеграма від вільних українців з України. А на 75-літній ювілей ми маємо право сказати, що досягнення й успіхи української спільноти в Америці вийшли з тих ідеалів, що були основою Українського Народного Союзу.

Почесний стіл ювілейних святкувань 75-річчя „Свободи" і УНС, відбутих 2-го лютого 1969 р. в Торонті. Сидять (зліва): о. Б. Остапович — парох церкви св. Михаїла, п-на Чвалюк — МУНО, Б. Зорич — заст. гол. предсідника, о. проф. П. Хомин — „Наша Мета", інж. В. Гузар — І-ша Дивізія УНА, пані Бойко, проф, д-р Є. Вертипорох — НТШ, інж. Ст. Куропась — заст. гол. предс. УНС з Чикаґо (головний доповідач), Преосвященний Кир Ізидор, В. Дідюк — гол. радний і господар бенкету, д-р О. Бойко — голова Відділу КУК, о. д-р Р. Данилюк канцлер, інж. Винницький — УНО, п-ні інж. Л. Вертипорох — ОЖ ЛВУ, о. Зозуля ЧСВВ, п-ні Л. Дідюк, о. С. Шавель ЧНІ — парох церкви Пресвятої Євхаристії, о. И. Деницук ЧНІ, д-р С. Росоха — „Вільне Слово", брат Юстин ЧНІ

ЮВІЛЕЙНІ ДУМКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОСТУ УНСОЮЗУ В КАНАДІ

(закінчення зі стор. 3-ї)

хів і росту. І, накінець, одне з найважливіших ювілейних завдань — це „лицем до молоді"!.. Всі наші відзначування, подяки ,признання, ніколи не мали б такого значення і вартості без молоді. Бо що були б варті признання і похвали за велике і гарне, коли б не було кому його продовжувати, коли б тяжка довголітня праця наших піонерів мусіла занепадати, або прямо пропадати? І тому поставлений клич мусимо здійснити! Наші ряди потребують молодих, потребують змін на багатьох постах! Тому звертаємося до всіх людей доброї волі, яким на серці лежить добро ювілейних надбань — приходіть самі у наші ряди і приводіть своїх дітей! Нове чвертьсторіччя має принести нам відмолодження наших рядів, а притім і запевнення нашого буття-життя. Вправді тут аж напрошується і маленьке вияснення, і радісне ствердження: в рядах УНС на сьогодні маємо біля 25 тисяч членів з нашої молоді! Це одна з найбільших наших „молодечих організацій", але їх замало, а може найголовніше, що якось поволі вони включаються до активного життя. Ми віримо у нашу молодь, бо живе вона тим, чим жили наші перші піонери, живе вона у змагові на належне її признання, разом із всіма співгромадянами наших країн, живе вона сантиментом і любов'ю до всього, що рідне, до всього, що українське. Якщо наші ювілейні святкування підуть у напрямку згаданого клича, то ми гідно й належно вшануємо пам'ять, відзначимо і подякуємо творцям, будівничим і працівникам „Свободи" і УНС. Буде це великий і гідний діямантовий ювілей!

III

Ми свідомі того, що на понад півмільйонову під кожним оглядом добре зорганізовану і національно свідому, українську спільноту в Канаді кількість не цілих десять тисяч членів УНС це абсолютно замало. Щоб не псувати ювілейних настроїв, не збираємося у цій згадці дошукуватись таких чи інших причин, менш чи більш оправданих. Однак, вони були і є, та мусить прийти час, що в ім'я добра УНС прийдуть вони на порядок дня. Можливо, що ними займеться найближча Конвенція УНС. Ми, канадійські союзовці, вирішили відзначити 75-річний ювілей УНС вирівнянням десяти тисяч його членів, хоч то ніяк не означає, що, здобувши це, хочемо „спочити на лаврах". Ні, ми ставимо собі далеко більшу візію росту УНС в Канаді, тому з великою увагою вивчаємо всі можливі преспективи його росту. Ми свідомі, що для осягнення кожної мети мусять бути певні засоби. У нашому випадку найважливішими „засобами" були, є і будуть наші віддані союзовці, працівники, організатори-секретарі. До них ми дуже часто апелювали, тим більше апелюємо у час ювілею. Віримо, що своєю активністю і посиленою працею вони допоможуть нам дійти до нашої наміченої мети, побіч чого ми переконані, що багато вже дечого прийдеться нам зміняти у наших підходах, праці, способі. Не применшуючи значення досвіду довголітньої праці, мусимо, однак, погодитися, що обставини зміняються сьогодні дуже скоро, без огляду на все. В Канаді вже маємо 62 Відділи УНС, які покрили майже всі провінції. На жаль, це покищо тільки у більших центрах. Ще надзвичайно багато місць з великим скупченням наших людей, які відчувають потребу мати у себе зорганізований відділ економічно потужної організації, яка тісно пов'язана з нашим суспільно-громадським і церковним життям. Вправді, величезні простори Канади не конечно сприяють організаційній праці, і то не тільки УНС, але й іншим. Все ж таки забагато часу ми втратили. Мусимо занедбане надробити, запрошуючи у ряди союзових працівників нові сили, здаючи собі справу з реальної дійсності, що побіч наших численних секретарів, мусимо мати „штаб" людей-організаторів, які вироблені ідейно і організаційно, а притім добре вишколені і оплачені, мусять приступити до праці. Найідеальніші наші секретарі, чи вони старші чи молодші, часто виконують свої адміністраційні завдання якнайкраще, однак з організаційною ділянкою приходиться їм часто дуже тяжко, з різних причин. На широкі простори Канади, коли хочемо їх охопити, конче мусимо мати найменше трьох ідейно озброєних, організаційно і фахово вишколених сталих організаторів! Коли можуть позволити собі на це часто далеко менші чужі забезпеченеві установи, чому не можемо позволити собі на це ми? Ніякі адміністраційні засоби не заступлять живого контакту з відділами і людьми. Тому докладаємо всіх зусиль, щоб у такому контакті бути безперервно, тому часто ми в „терені", хоч переконані, що одиниці „чуд" не творять! Маючи відповідну кількість організаторів, прийдемо з великою допомогою нашим секретарям на місцях, які часто з великим запалом і посвятою виконують свої завдання.

Великим атутом в руках наших організаторів було б придбання репрезентаційного Союзового Дому, де можна б сконцентрувати все союзове життя, Союзівки або Дому Молоді. Мусимо здобувати собі повне право громадянства, наголошуючи загальноукраїнський і суспільно-громадський характер нашої установи. Якщо б бодай дещо з наміченого ми зреалізували, УНС в Канаді буде рости і розвиватися. Ми, канадійські союзовці, віримо в УНС, віримо в силу духа його творців наших піонерів. Перед їх маєстатом схиляємо у пошані й подяці голови, з запевненням продовжувати їхню працю, на славу і добро української спільноти в Канаді і всього українського народу на Рідних Землях. У наше 75-річчя ми, разом з нашим народом, бо він „живе і вічно жити буде"! Такі наші думки-роздумування і пляни у величні дні наших святкувань. Широкі кола нашого суспільства, зокрема нашої молоді, закликаємо: станьте ювілейними членами УНС!

На прощання другові

(Слово д-ра Миколи Рибака, виголошене дня 3 січня на панахиді по бл. п. мґрові Семенові Барабахові, учасникові Визвольних Змагань на Українських Землях, членові 153 і 154-го Відділів УНС)

Ще старі мудреці казали, що все на світі — суста, переминаюче, нестале! Несталим є майно, яке можемо втратити протягом хвилини, нестала є слава людини, бо часто по „Осанна" товпа кричить „Распни Його!" Несталим є і приятель, якого пізнається в біді, коли він стороннться, щоб не помогти...

Але, понад це все одне є сталим, одно, що нікого не мине, одно, яким керується вся природа: по довшім чи коротшім житті приходить невмолима смерть, якої ніхто не відверне. Проти цього невмолимого п р и родного правила вже в глибокій старині люди бунтувалися. Бутувався і Квінт Горацій, поет Риму, котрий кинув визов діючій смерті, кажучи: „Не ввесь я умру!"

І нема майже людини, чи старшої, чи молодшої, щоб не полишила по собі жалю і хоч би проминаючого спогаду. Особа, яка опустила нас, живе в наших спогадах раз довше, раз коротше. Ми навіть щиро думаємо про їх душі і молитвами стражденним помагаєм...

Але серед цих душ є такі, що їх нам не вільно забувати, яких ми маємо цілим серцем і душею споминати, є ці побратими зброї, які боролися про кращу долю батьківщини... Найбільший американський герой, полководець найновіших часів, недавно померлий генерал МекАртур перед смертю повторив своїм друзям: „Вояк ніколи не вмирає, він лиш відходить!"

А ким, саме, є наш побратим, Семен Барабах? Він активний вояк Української Галицької і Дієвої Придніпрянської Армій. Він молодим хлопцем, ще не зобов'язаним до військової служби, враз зі своїми побратимами, з крісом в руках, зміряв галицьку і придніпрянську землю, засіяну трупом його приятелів і знайомих... Та вони не померли, вони лише відійшли, і по собі полишили нам на вічну пам'ять свої діла: боротьбу за самостійну Україну. Їх визвольницький дух кружляє над нами, підбадьорює нас до відновлення боротьби. І саме до цих, що відійшли, причалює наш побратим, Семен Барабах.

ПОЧЕСНИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ У 75-РІЧЧЯ УНС

(По 31-го січня 1969)

Блаженніший ИОСИФ СЛІПИЙ, Верховний Архиєпископ і Кардинал
Первоієрарх Української Католицької Церкви

Блаженніший ІОАН ТЕОДОРОВИЧ, Митрополит
Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА

Українські Католицькі Владики в ЗСА:

ВПреосв. АМВРОЗІЙ СЕНИШИН,
Митрополит Українців Католиків в ЗСА

Преосв. ИОСИФ ШМОНДЮК,
Єпископ Стемфорду

Преосв. ЯРОСЛАВ ГАБРО,
Єпископ Чикаґа

Українські Православні Владики:

ВПреосв. МСТИСЛАВ, Архиєпископ

Преосв. ОЛЕКСАНДЕР, Єпископ

Губернатори Стейтів:

Hon. GEORGE ROMNEY,
Former Governor, State of Michigan

Hon. RICHARD J. HUGHES,
Governor, State of New Jersey

Hon. RAYMOND P. SHAFER,
Governor, Commonwealth of Pennsylvania

Hon. NELSON A. ROCKEFELLER,
Governor, State of New York

Hon. JOHN DEMPSEY,
Governor, State of Connecticut

Члени Парляменту Канади:

Дост. ПАВЛО ЮЗИК, Сенатор
Дост. ВАСИЛЬ СКОРЕЙКО, Посол
Дост. СТЕПАН ПАПРОЦЬКИЙ, Посол
Дост. МАРКО Г. СМЕРЧАНСЬКИЙ, Посол
Дост. ВОЛОДИМИР ДЯКУН, Посол
Дост. АЛЛЕН СУЛЯТИЦЬКИЙ, Посол
Дост. ДОНАЛД МАЗАНКОВСЬКИЙ, Посол

Українські Католицькі Владики в Канаді:

ВПреосв. МАКСИМ ГЕРМАНЮК,
Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді

Преосв. НІЛ САВАРИН,
Єпископ Едмонтонський

Преосв. ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ,
Єпископ Торонтонський

Преосв. АНДРІЙ РОБОРЕЦЬКИЙ,
Єпископ Саскатунський

Голови Протестантських Церковних Об'єднань:

ВПреп. ОЛЕКСА Р. ГАРБУЗЮК,
Голова Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков

ВПреп. МИХАЙЛО ФЕСЕНКО,
Президент Ради Українських Євангельських Церков в Канаді

ВПреп. ІВАН ЯЦЕНТІЙ,
Президент Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці

Прем'єри Провінцій:

Hon. JOHN P. ROBARTS,
Prime Minister, Province of Ontario

Hon. HARRY E. STROM,
Premier, Province of Alberta

Hon. JEAN-JACQUES BERTRAND,
Prime Minister, Province of Quebec

Hon. W. ROSS THATCHER,
Premier, Province of Saskatchewan

Hon. WALTER WEIR,
Premier, Province of Manitoba

Голови Українських Крайових Репрезентацій:

ВПреп. о. мітрат д-р ВАСИЛЬ КУШНІР,
Президент Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців,
Президент Комітету Українців Канади

ВШан. проф. д-р ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ,
Президент Українського Конґресового Комітету Америки

Голови Українських Наукових Установ:

Дост. проф. д-р РОМАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ,
Президент Наукового Товариства ім. Шевченка

ВШан. проф. д-р ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ,
Президент Української Вільної Академії Наук

Почесний Член Головного Уряду УНС:

ВШан. РОМАН СЛОБОДЯН

СПІВАТИМЕ НА ЮВІЛЕЙНОМУ БЕНКЕТІ УНС

На великому Ювілейному Бенкеті з нагоди 75-річчя Українського Народного Союзу, що відбудеться цієї суботи, 22-го лютого 1969 р. в балевій залі готелю Коммодор при 42-ій вулиці і Лексінґтон евеню в Ню Йорку о год. 7-ій ввечорі, в мистецькій програмі виступить молодий наш тенор Роман Осадчук, який мав свій дебют перед ширшою українською публікою п'ять років тому в опері Павла Углицького „Відьма", прем'єра якої була поставлена з нагоди 70-річчя УНСоюзу в Карнеґі Гол в Ню Йорку.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

ПРОГРАМА

ЮВІЛЕЙНОГО БЕНКЕТУ У 75-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ В СУБОТУ, 22-ГО ЛЮТОГО 1969 О ГОД. 7-ІЙ ВЕЧОРА У БАЛЕВІЙ ЗАЛІ ГОТЕЛЮ КОММОДОР В НЮ ЙОРКУ

Національні Гимни

Зоряно-смугастий Прапор
О, Канадо!
Ще не вмерла Україна
— Інтонує Роман Осадчук, тенор

Молитва

— Високопреосвященніший Кир Амврозій Сенишин, ЧСВВ
Митрополит Українців Католиків в ЗСА

Привітальне слово

— Иосиф Лисогір, головний предсідник УНС

Майстер церемонії

— Адв. Іван О. Флис

Вечеря

Привіти

Представлення Почесних Гостей

Промова

— Достойний Павло Юзик, Сенатор Канади

Концертова програма

— Виконує Роман Осадчук, тенор:
1. „Мамо моя", муз. А. Гнатишина
2. „Люблю", слова О. Олеся, муз. А. Гнатишина
3. „Сон", муз. А. Гнатишина
4. Арія Андрія з опери „Тарас Бульба", муз. М. В. Лисенка
5. „Одна сльозина", муз. Г. Доніцетті
— При фортепіяні Джан Район
заступник музичного директора Метрополітального Студіо

Заключне слово

— Роман Слободян, почесний член Головного Уряду УНС

Молитва

— Високопреосвященніший Владика Мстислав
Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА

Баль

— Грає оркестра Иосипа Врубля

ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ, ДИВИМОСЬ У МАЙБУТНЄ

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

людей. Завжди головною ціллю було поліпшувати стан збірноти, зосереджуючись на добробуті одиниці.

Коли споглядаємо назад на ті перші роки, то не тільки з пошаною і вдячністю згадуємо наших засновників, але й дивуємось їх рішучості і впертості, їхній твердій волі взяти на себе тягар відповідальности, щоб будувати майбутність. І не може бути сумніву, що їхній приклад має на нас великий вплив.

Наша ґенерація льояльно зберігає братські принципи, встановлені отцем Грушкою і його співробітниками. Наш Союз росте. Економічно постійно ступаємо вперед. Наші зусилля завжди наставлені на підвищування і покращування стану нашої суспільности. Наші члени по всіх З'єднаних Стейтах і Канаді знаходяться в авангарді громади і братської активности в їхніх місцевостях. Наші видання сприяють таким намаганням і підбадьорюють їх.

Фінансово ми поставили мільйони долярів до розпорядження низько опроцентованим гіпотечним позичкам, які уможливили будову величавих церков, шкіл і народних домів. Такі модерні удогіднення защепили почуття гордости нашим українським установам і збільшили їх популярність серед молодого покоління. Підтримуємо освіту пожертвами і стипендіями.

Наша братська забезпеченева порграма щораз поширюється і приносить нашим членам незрівнянні користі, даючи їм життьове забезпечення за низькою оплатою. Ми переконуємо щораз більше людей, що їх родини повинні мати забезпеченеву охорону, достосовану до сучасних економічних вимог.

Із загальної точки зору, наша ґенерація була будівничим плянів, які довели до переведення успішного й преважливого Першого Світового Конґресу Вільних Українців, із делеґатами з 17-ох країн. Це був політичний успіх, що його раніше вважали за недосяжним. В минулому році встановлено в Гарвардському університеті, найвидатнішій високошкільній установі нашого часу, катедру для українських студій, фінансовану виключно українцями. Корисні наслідки цих двох великих подій будуть відчувати багато майбутніх ґенерацій. В обох випадках Союз і його члени грали керівну ролю.

Один із найбільш коштовних і найбільш вартісних починів, що за них будь-коли взявся наш Союз, видання Англомовної Енциклопедії Українознавства, наближується до свого завершення. Другий том цієї Енциклопедії появиться з кінцем цього року у видавництві університету в Торонті. Перший том появився в 1963 р. Його негайно оцінили, як одну з найкращих того роду книг.

Ми слушно горді з оцих і подібних успіхів сучасних наших ґенерацій. І цю нашу гордість підтримує безперервне визнавання історичних заслуг наших піонерів. Вони уможливили ті успіхи, заснувавши організацію, подбавши про засоби і вказавши шляхи. Цей їх приклад щодо відваги, ідеалізму й передбачливости наснажує нас ентузіязмом, каже нам ступати тим самим шляхом, щоб гідно приймати і справлятись з викликами теперішнього часу.

Як відома відповідальна установа в З'єднаних Стейтах і Канаді, ми все ж маємо перед собою ще довший шлях, щоб піднестися вище з тих здебільша ще низьких економічних, соціяльних і політичних ступнів, на яких перебувають наші люди. Ми зробили поступ, але те саме стосується наших сусідів. Ми відносно краще вивінувані, щоб поліпшити наш загальний стан, аніж були наші піонери. Маємо необхідні засоби і знаряддя — і вони ось під рукою. Наш Союз має змогу вести перед на тому шляху. Дуже цінними є послуги, що їх робимо нашим людям, а в порівнянні з попередніми часами майже безмежними є можливості для дальшого поступу. І все це тільки з 88.000-ми членів, себто з 4-ма відсотками скромно підрахованого українського населення в З'єднаних Стейтах і Канаді.

Наскільки більше можна було б осягнути, коли б більшість наших людей опинилася в наших рядах! Відповідь на це питання перерастає уяву. Отже, треба шукати розв'язки.

Насправді, якщо ті, що прийдуть після нас, мають згадувати нас такими самими думками, як ми сьогодні згадуймо тих, що залишили нам багату спадщину, мусимо вперто змагати до подібної неначе фантастичної цілі — зорганізування всіх наших людей в рядах Українського Народного Союзу. Бо все, що менше цієї цілі, не відповідає нормам, що їх встановлено 75 років тому.

ЗАПОВІТ, ЯКИЙ ЖДЕ НА ЗДІЙСНЕННЯ 75 ЛІТ

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

шого добра і на Вашу користь. Ви, яких досі оплакувала Україна-мати, як пропавших, дайте про себе знати світові, що Ви можете; і що тут в Америці, українське народне життя б'є живою струєю. Важливий крок уже зроблено. Український Народний Союзу уже засновано, український народ воскрес із мертвих в Америці"...

В статуті Українського Народного Союзу знайшлися всі шляхетні ідеї внесені „Свободою": національна солідарність, взаємодопомога, змагання до національної свідомости, морального виховання й інтелектуального піднесення американських українців та їх наслідників, вирощування членів у дусі свободи, особистої і національної, а врешті допомога, шляхом життєвого забезпечення, запевнення добробуту не тільки на поточний день, але на все життя, а то й після нього для своїх рідних, — все це не тільки записане, як обов'язуюче право, в постановах статуту, але це те, що впродовж 75-річчя стало основою й святим завданням Українського Народного Союзу. Ця віддана служба своїй національній громаді впродовж її трьох поколінь зідентифікувала цю установу з всією українською громадою в Америці й дозволила їй постійно розвиватися та розбудувати й поглиблювати свою національну службу.

Впродовж трьох четвертин сторіччя Український Народний Союз не закопував талантів, даних йому рідною громадою, але їх стократно побільшив. З багатими здобутками входить він у своє 75-річчя. Тридцятьп'ять мільйонів долярів майна, близько дев'ять десятків тисяч членів, а передовсім загальна національна свідомість та громадська активність рідного громадянства, — це те ювілейне придане, яке своєму народові приносить Український Народний Союз у 75-річчя. А з ним приносить тверду постанову й зобов'язання дальше виконувати свою громадську службу, її поширювати й поглиблювати, щоб вкласти великий, можливо, вирішальний вклад у добробут українського народу та в наближення дня його національного визволення й державного оформлення.

Останні десятиріччя більш ніж коли доказували, що тільки у великій громаді є можливі великі досягнення. Розмір громадської служби залежить прямо від кількости тих, які її виконують. Широчінь і глибина суспільної Українського Народного Союзу в майбутньому залежатиме у великій мірі кількости зорганізованого й об'єднаного членства. Тому тепер, більш ніж коли, є на потребу заповіт основника „Свободи", та Українського Народного Союзу, о. Григорія Грушки, який, ще досі жде здійснення. Після заснування УНСоюзу о. Грушка написав у „Свободі" такі слова: „Через сильну і незламну волю перших піонерів почате діло стало історичним фактом і Союз, заложений на міцних підвалинах народньої любови і патріотизму, стоятиме та розвиватиcьме, доки не візьме у свої обійми всіх американських українців!"

Згідно з цим заповітом о. Грушки Український Народний Союз завжди був організацією найширших шарів української суспільности. Таким він залишився до нині. Двері до нього широко відчинені для всіх українців у вільному світі. Всім їм він готовий по-братерському служити своїм знанням та засобами. І на порозі свого 75-річчя Український Народний Союз закликає всіх тих, які ще не знайшлися у ньому, стати його ювілейними членами, забезпечившись у ньому з цілими своїми родинами. Бо збільшена союзова громада з новими, збільшеними засобами, зможе ще краще послужити своєму народові в його ще не завершених змаганнях за свободу, державність і добробут.

75-річний заповіт о. Грушки все ще жде свого завершення. Хоч якою імпонуючою на наші обставини є кількість союзового членства, найбільшого в історії нашої заморської громади, то все ж до виконання заповіту о. Грушки ще дуже далекий шлях. Та хочемо вірити, що у великий рік 75-річного ювілею найстаршої української громадської установи у вільному світі, наша суспільність усвідомить собі, що ця доба вимагає великих осягів, які можна досягнути тільки великим зусиллям у великій громаді й що саме цього року заповіт отця Грушки відчутно наближується до свого здійснення.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Відзначення довголітнього члена Управи 5-го Відділу УНС в Асторії

Річні Збори Братства св. Николая, 5-го Відділу Українського Народного Союзу в Асторії, відбулися 21 грудня 1968 р. в церковній залі. Замітні вони були тим, що крім звичайних статутових та звітних справ, використано їхню нагоду, щоб відзначити почесною грамотою УНСоюзу касира Б-ва п. Антона Климишина.

Збори відкрив голова Андрій Малан і передав дальше їх ведення секретареві Братства, Миколі Хоманчукові. Спочатку присутні вислухали коротких інформаційних звітів з діяльности Братства за останній місяць.

До президії обрано Володимира Левенця головою зборів, а секретарем Наталію Хоманчук. Голова зборів привітав заступника гол. предсідника УНСоюзу п. Володимира Сохана, якого запрошено зайняти місце при столі президії зборів.

Про діяльність Братства за 1968 рік звітували по черзі голова Андрій Малан, секретар Микола Хоманчук, касир Антін Климишин. За контрольну комісію звіт склав Маріян Курочка.

Після заслухання звітів приступлено до відзначення союзовою грамотою касира Братства Антона Климишина. З причини поважного свого віку не всилі він уже був прийняти ніякого посту в новій управі Братства. Голова зборів Вол. Левенець попросив Маріяна Курочку розповісти про діяльність і заслуги довголітнього члена управи й основника Б-ва Антона Климишина. В короткому слові М. Курочка перейшов усе життя Антона Климишина від часу, коли приїхав він до Америки, аж по нині.

„П'ятдесят три роки, — сказав бесідник, — це довгий час. Більше як півстоліття трудилися Ви, Дорогий наш Друже, і служили Б-ву на різних становищах, почавши від його заснування: 20 років на нижчих, а 33 роки на головних постах — чотири роки головою, дев'ять років секретарем і дев'ятнадцять років касиром, на цім становищі Ви сповняли свої обов'язки аж по цей день. Можна тільки побажати, щоб Ваші наступники з молодшого покоління йшли Вашими слідами". Він продовжував: „У наших братських протоколах записано, що Ви були одним з перших його трьох членів - засновників. Зачинали Ви від самого початку, орали твердий переліг і підготовляли ґрунт, на котрому пізніше виросли та розцвіли всі інші клітини організованого українського національного життя в Асторії. Як тільки вступили Ви ногою на землю Вашинґтона в 1912 році, відразу ж включилися в лави працівників для добра української національної справи і не покинули тих лав до нині. Ніколи не говорили Ви, як декотрі незрячі й самолюбні земляки: „А що мені Україна? Де добре, там мені Україна!" Ви для тої України працювали там, де Вас поставила доля, і тепер усі ми оглядаємо наслідки тієї праці, бо лишився дорібок з неї і тут в Асторії — вона гордиться тим — немалу частину його зужито на допомогу нашому народові в Україні". Цю промову присутні прийняли довготривалими оплесками.

Опісля виступав п. Володимир Сохан, заступник головного предсідника УНС, і підкреслив заслуги старих іміґрантів, що не зложили рук, приїхавши до Америки, кинулися до праці, будували церкви й народні доми, засновували братські організації, клюби та інші установи. Коли ж прийшла по них нова іміґраційна хвиля, не мусіла зачинати від початку тієї важкої роботи, тільки включилися до тих установ і були за те вдячні всім попередникам за їх піонерську працю. Одним з таких пильних трудівників був і п. Антін Климишин, і йому вручив п. Сохан союзову грамоту за заслуги для Братства і Українського Народного Союзу.

Зворушений оплесками і виявами симпатії та приприхильности до себе, п. Антін Климишин сердечно дякував делеґатові УНС та всім присутнім членам. Ця подія справила помітне враження на членів асторійської української громади: всі бачили, що чесна й безкорисна праця для свого народу завжди лишає слід і пам'ять про неї в народі.

Члени нового уряду 5-го Відділу УНСоюзу, Братства св. Миколая в Асторії, Н.Й. в часі вручення довголітньому урядовцеві, а останньо касирові Відділу Антонові Климишинові почесної грамоти від Екзекутивного Комітету УНСоюзу. В першому ряді стоять від лівого: Микола Хоманчук — секретар, Марія Климишин — новий касир, Володимир Сохан — заступник гол. предсідника УНСоюзу, Антін Климишин — заслужений союзовий діяч, якого вшановували на цих зборах, і Андрій Оленський — заступник касира. В другому ряді стоять від лівого: Михайло Заровенний — член Контрольної Комісії, Володимир Левенець — заст. предсідника, Андрій Малан — предсідник, Маріян Курочка — голова Контрольної Комісії і Осип Серна — організаційний референт.

До нової Управи на 1969 рік обрано Андрія Малана головою, Володимира Левенця замісником голови, Миколу Хоманчука секретарем, Івана Дзядева замісником секретаря, Марію Климишин касиром та Андрія Олинського замісником касира. До Контрольної Комісії обрано Маріяна Курочку, як голову, і Івана Чуба та Михайла Заровеного, як членів, організаційним О. Серна.

Гарною та примірною подією цих зборів було теж ухвалення із братської каси 1.000 дол. на поліпшення приміщення для Української Школи в Асторії, яка тепер уже має 96 дітей. Школу цю провадить п. Наталія Хоманчук, при співпраці учителів п. З. Івасиків, п. М. Фенчин та о. К. Височанський і о. Коляр, ЧСВВ.

Маріян Курочка

ПРОТОКОЛ

(Закінчення із стор. 4-ої)

української громади в Америці здобувати нові, нелнкі досягнення а зокрема віру в можливість дальшого, великого розвитку УНСоюзу. Звітодавець відвідував в часі передконвенційної кампанії округи з осідком в Клівленді та Янґставні, 21 жовтня ц. р., відвідував секретарів місцевих, чикаґівських відділів й спонукував їх до активної праці, пошукував постійного організатора на Чикаґо, в місце давних, які відійшли або не працюють вже, а також старався посунути вперед справу „Союзівки" в околиці Чикаґа, бо вона дасть новий поштовх до оживлення праці УНСоюзу зокрема збільшення числа членів УНСоюзу. Брав участь в конференції асекураційних організаторів прослідкував можливості переходу на збірку вкладок гол. канцелярією й репрезентував УНСоюз на численних місцених, церковних і громадських, імпрезах. Зокрема взяв участь в інтронізації єпископа Української Православної Церкви Олександра і в бенкеті ОДВУ в Ню Йорку. Допомагав влаштувати вдалий ювілейний бенкет для відзначення 75-річчя „Свободи" в Чикаґо. На жаль і в звітовому часі чикаґівська округа, мимо старань, не оживила своєї праці, але звітодавець вірить, що таки прийде до замирення місцевих громадських відносин і нової, прикладної активізації всіх ділянок місцевої громадської праці, а зокрема праці внутрі та в користь УНСоюзу. Звітодавець особисто зорганізував 8 членів в цім році.

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

На закінчення звітування членів Екзекутиви склав свій загальний звіт гол. предсідник Й. Лисогір. Він подав характеристику загального стану УНСоюзу під кінець 1968 року та його поодиноких відділів і ділянок праці. В ділянці фінансовій УНСоюз йде певною ходою вперед і можна сподіватися, що н січні наступного року дійде до 35 мільйонів долярів майна. Річно здобуває УНСоюз кругло $2,700,000.00 з вкладок, приблизно один мільйон з відсотків з інвестицій в вартісних паперах та приблизно пів мільйона долярів відсотків від гіпотечних позичок, що разом складається на півтора мільйона прибутку з інвестицій. Отож збільшуються прибутки УНСоюзу, але водночас збільшуються видатки. Наприклад, виплата посмертного забезпечення досягає уже $775,000,00. Проблему становлять деякі Відділи, які вчас не вплачують зібраних вкладок членів, що грозить прикрими консекенціями для членів, зокрема у випадку смерти суспендованого члена. В дальшому звітодавець коротко з'ясував напрямні господарки УНСоюзу й підмітив, що вона зв'язана також зі станом установи під організаційним оглядом. Цьогорічна кампанія не принесла успіху, бо її висліди є менші, як минулого року. Поза кількома округами більшість придбала менше членів, як в минулім році. Навіть деякі раніше дуже успішні округи в цім році не мають належного успіху. В рекордовому Відділі праця йде задовільно. Останньо вирннули деякі проблеми у зв'язку з війною в В'стнамі й з приниманням нових членів, які відбувають чи мають відбувати військову, а то й воєнну службу, що вимагає особливої осторожности, щоб УНСоюз не поніс втрати. Відносно „Свободи" треба відмітити, що видатки зростають скоріше, як прибутки, наприклад, пошта та папір, тому треба буде піднести ціну газети. Союзівка мала в цім році найкращий сезон, здобувши впродовж 11 місяців 322,000.00 долярів прибутку, отже на $50.000.00 більше, як в попереднім році. Її розбудова відтягнулася передовсім з уваги на проблему нового будинку для головної канцелярії, яка доходить до свого близького поладнання.

КУЛЬТУРНІ І ВИДАВНИЧІ СПРАВИ

Звітування закінчив ред. А. Драган даючи огляд видань, які підготовано до друку. Є це в першу чергу другий том англомовної Енциклопедії Українознавства під редакцією проф. В. Кубійовича, яку віддано до друку видавництву Торонтського Університету, а дальше ювілейний Альманах п. н. „Заморська твердиня", присвячений 75-річчю УНСоюзу, „Ювілейний зніт" членів Екзекутиви та здобутки УНСоюзу впродовж його існування, а дальше літературний твір Уласа Самчука п. н. „Союз незнаних" і деякі інші.

3. ВИПЛАТА ЮВІЛЕЙНОЇ ДИВІДЕНДИ В 1969 РОЦІ

Головний предсідник повідомив, що Забезпеченевий Департамент стейту Ню Джерзі затвердив пропозицію Екзекутиви, схвалену раніше, щоб з нагоди 75-річного ювілею УНСоюзу виплатити в ювілейному 1969 році значно, бо на 75 відсотків, підвищену дивіденду. Про висоту дивіденди, яка залежить від суми, кляси та часу забезпечення членів, будуть повідомлені Відділи УНСоюзу.

4. ВІДЗНАЧЕННЯ 75-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ ТА РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

З уваги на наближення дати заснування УНСоюзу перед 75 роками, а саме 22-го лютого, переведено ширшу дискусію над відзначенням цього ювілею й схвалено утворити почесний комітет, і до нього запросити всіх Владик Української Католицької та Православної Церков, голів Українських Протестантських Згромаджень, голів центральних українських крайових репрезентацій, однаково в ЗСА, як в Канаді, а крім того всіх губернаторів тих стейтів ЗСА і провінцій Канади, на терені яких діє УНСоюз. Ювілейні святкування будуть започатковані ювілейним звернениям до української суспільности в Америці й Канаді. Як ювілейні імпрези заплянованo: в самому дні заложення УНСоюзу, 22 лютого, бенкет у готелі Комодор у Ню Йорку, а далі прем'єра нової опери проф. Антона Рудницького п. н. „Анна Ярославна" до лібретта Леоніда Полтави, яка відбудеться в Ню Йорку, в Карнеґі Голл в суботу, 24 травня 1969 р. та буде повторена наступного дня ,в неділю 25 травня у Філядельфії в Тавн Голл. В тижні від 26 травня 1969 р. відбудуться на Союзівці річні наради Головного Уряду УНСоюзу, а під кінець того тижня, в п'ятницю 30 травня, у Пропам'ятний День, відбудеться в Шамокині, де постав УНСоюз, відкриття пропам'ятного каменя на пошану піонерів-будінничих Американської України, в цім також УНСоюзу та бенкет. Наступного дня, в суботу, 31-го травня, відбудеться у Шамокині ювілейний, народний фестиваль. Окружні і місцеві ювілейні святкування відбудуться по всіх осередках українського життя н ЗСА і Канаді, з участю широких кругів українського громадянства та репрезентантів федеральних, стейтово-провінційних та міських урядів і установ. Союзові Відділи та Округи повинні негайно приступити до плянування та підготови цих святкувань, покликуючи місцені громадські комітети зі співучастю представників усіх громадських установ. Слід подбати про проголошення владою всюди, де живуть українці, день 22 лютого 1969 року Днем УНСоюзу.

5. ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ 1969 Р.

Головний секретар Я. Падох з'ясував плян ювілейної кампанії, яка проходитиме цілий 1969 ювілейний рік УНСоюзу й матиме ціль придбати 7,500 нових членів. Моттом для членів УНСоюзу мавби бути клич: „підвищіть своє забезпечення, щоб придбати повну безпеку, а для осіб, які ще не є членами УНСоюзу: станьте ювілейними членами УНСоюзу". Окремим завданням кампанії буде поновне забезпечення усіх тих членів, яких грамоти закінчилися чи покінчаться, як також тих, які виплатили, чи в цім році виплатять, усі вкладки за своє забезпечення й перейдуть до категорії неактивних членів. Поновне забезпечення дасть їм змогу зберегти всі права активних членів та підвищити суму свого забезпечення. Таких членів буде мати УНСоюз в 1969 році 4.000. Для заохоти до активної праці в часі кампанії схвалено, крім звичайних, більшу кількість спеціяльних, ювілейних нагород та почестей, включаючи до них безплатні примірники другого тому Енциклопедії Українознавства, безплатний, довший побут на Союзівці організаторів та їх членів родин і ін. Для успішного переведення ювілейної кампанії гол. секретар запропонував ряд організаційних засобів, зокрема збільшення числа службовиків організаційного відділу, введення сирітського забезпечення, видання пропагандивних матеріялів тощо. Крім цього він подав плян ювілейних відзначень за довголітню службу УНСоюзові з нагоди ювілею. Над пропозиціями розвинулася дискусія. Директор Канадійської Канцелярії Богдан Зорич з'ясував плян участи Канадійських Відділів у ювілейній кампанії.

6. НАРАДА З Д-РОМ В. ҐАЛАНОМ

З черги відбулася нарада членів Екзекутиви з головою Головної Контрольної Комісії УНСоюзу, а водночас з президентом ЗУАДК, д-ром Володимиром Ґаланом у фінансових справах УНСоюзу, на якій вирішено відбути окрему конференцію з представниками фірми Ернст і Ернст, яка переводить щорічну перевірку фінансового стану УНСоюзу. Після цього д-р В. Ґалан з'ясував свій плян поширення союзової, братської діяльности на ділянку суспільної опіки членів та їх родин. Зокрема важливим є помагати людям здобути підмогу, передбачену законами, з якої вони часто, зприводу незнання, не користають. Зокрема це стосується до федеральних, стейтових і міських фондів, які дають широкі можливості користування нашим потребуючим землякам. Д-р В. Ґалан пропонував розпочати працю від міста Філядельфії, де є відповідні передумови переведення цього проєкту. Схвалено прослідити можливості реалізації цієї пропозиції. З уваги на час різдвяної збірки т. зв. коляди ЗУАДК, схвалено признати на його суспільно-харитативну діяльність тисячу долярів.

7. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Після вичерпання програми нарад, головний предсідник закрив наради о год. 8.10 вечором.

Ярослав Падох
Головний секретар

З ЖИТТЯ І ПРАЦІ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті

Загальні збори установи це люстро праці установи в минулій каденції. Під тим аспектом проходили Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті 19-го січня. Нарадами керувала Президія у складі: голова Володимир Борискевич - Бойд, заступник Петро Мудрий, секретар Василь Папіж. Протокол з минулорічних загальних зборів зачитав секретар Дмитро Федорко. Короткий вичерпний звіт склав голова Володимир Дідик, вказавши на успіхи управи в минулорічній каденції, зокрема на відтинку суспільно - громадської праці, де Окружний комітет проявив її інтенсивно. Вклад праці у загальногромадське життя Дітройту, репрезентоване УККА, Турнір круглів УНС, відбутий наприкінці квітня 1968 р., Ювілейний Концерт у 75-ліття „Свободи", успішно відбутий 6-го жовтня мин. року. — це дії, у які вкладала управа свій труд. В ділянці організування нових членів для УНСоюзу управа також працювала багато, але вислідом не вповні вдоволений, бо біля 200 нових членів в Окрузі не є надто великим успіхом. Містоголови: Ярослав Базюк, д-р Атанас Слюсарчук і Михайло Бобер звітували коротко. Зокрема Я. Базюк, який вложив немало труду в діяльність Окр. Ком., через надмірну скромність, сказав замало. Із звіту секретаря Дмитра Федорка виявилось, що Окружний Комітет відбув 4 організаційні наради та 9 ділових засідань, разом 13 нарад. Вислав 137 листів. Коли додати до цього 28 листів, висланих головою, як також 49 одержаних, матимемо образ, що управа вела жваву діяльність. Із звіту касира Дмитра Кошильовського виходить, що каса становила 567 дол., витрачено 317 дол. На витрати складалися: членство Фонду Катедри Українознавства — 100 дол., Національний Даток до УККА, дотації різним установам та вплати на загальногромадські цілі. Стипендійного Фонду було 1.150 дол. Уділено 4 стипендії на суму 500 дол., залишилось 650 дол. Пресовий референт Василь Папіж заторкнувся своєї діяльности. Він спостерігав діяльність і про це дописував до „Свободи" та „Дітройтських Новин" а також проявлявся в кожній ділянці праці управи.

Голова Метрополітального Відділу УККА інж. Василь Колодчин, складаючи привіт, побажав успіху в новій каденції. Радів з активности Окр. Комітету, бо вона є слідна у громаді. Привіт від Українського Народного Дому склав голова Євген Василина.

Запрошений до слова Головний Предсідник УНС Йосип Лисогір виголосив глибоко обдуману доповідь. Коли на засіданні управи Окр. Комітету деякі члени висловлювали сумнів відносно запрошення Головного Предсідника на загальні збори, то після його доповіді переконались у доцільності. Чейже тих 44 делеґати від 12 відділів перекажуть своїм членам про користі, що мають члени УНСоюзу від нього, як також про значення УНС для нашої спільноти в ЗСА, Канаді та взагалі, про що на підставі фактів говорив Головний Предсідник.

У дискусії над звітами виступали: д-р А. Слюсарчук, Іван Заблоцький, д-р Іван Смерека, Петро Залуга, В. Дідик та інші.

На внесок Контрольної Комісії, від імени якої говорили Михайло Ярема та д-р І. Смерека, уділено уступаючій управі абсолюторію з признанням.

Номінаційна Комісія склала список кандидатів членів нової управи. Її зачитав Петро Залуга. У висліді через аклямацію вибрано нову управу в такому складі: головний контролер УНС Іван Ващук — голова, Ярослав Базюк, Володимир Борискевич - Бойд, Петро Мудрий (Канада) та Михайло Бобер (Толідо) — містоголови, д-р Іван Смерека — прот. секретар, Дмитро Кошильвський — касир, Василь Папіж — прес. реф., д-р Атанас Слюсарчук, Михайло Ярема, Дмитро Васько та Дмитро Івасишин — члени управи. До складу організаційної комісії увійшли: Володимир Дідик, Володимир Гірняк та д-р Василь Шкудор. Контрольну Комісію очолив Володимир Дідик, її членами стали: Петро Залуга і Петро Федик.

До нової управи вибрано відомих громадських діячів. Це люди активні та охочі до творчої праці. Можна мати повну надію, що вони і в цій каденції будуть наполегливо працювати, щоб виконати прийняті обов'язки. Та можна працювати, але не зробити. Вони свідомі того, скільки праці треба докласти, щоб донести до свідомости багатьом українцям у Дітройті та в окрузі про вартість членства в УНСоюзі, про що говорив Головний Предсідник у своїй доповіді. Кожний із них знає, що Окружний Комітет УНС стоїть поза статутом УНСоюзу. Перестарілий правильник, недостача пропаґандивного матеріялу (брошур, радіомовлення тощо), брак домівки та засобів на діяльність Окружного Комітету — це хронічні болячки, що від років на них терпить кожночасна управа, про що ширше говорив у звіті Василь Папіж. Члени управи мусять збільшити свою енерґію до праці, нав'язати тіснішу співпрацю із секретарями відділів, а головно тут конечна співдія Окружного Комітету з Головною Екзекутивою УНСоюзу. Лише тим шляхом можна буде добитися успіхів та виконати намічені пляни. Щасти, Боже, новій управі в ювілейному році УНСоюзу!

Після закінчення нарад Загальних Зборів Головний Предсідник Йосип Лисогір в товаристві Гол. Контр. Івана Ващука та Володимира Дідика відвідали українську громаду в сусідньому Віндзорі (Канада). Там у залі УНО при вул. Оттава відбувалась різдвяна трапеза, що її підготовили Союз Українок Канади та Філія УНО. Головний Контролер УНС Володимир Гірняк та голова 341-го відділу УНС Петро Мудрий не лише самі говорили про УНСоюз, але попросили бажаних гостей. Гостям справді було приємно говорити до вщерть виповненої учасниками залі про справи УНСоюзу, якому була присвячена частина програми того вечора.

Збори Відділу УНСоюзу „Запорізька Січ"

У неділю 12 лютого 1969 р. відбулися річні Загальні Збори Відділу УНСоюзу „Запорізька Січ" в Гемпстеді, які стягнули значну кількість членів. При нагоді Зборів зорганізовано цікаву й корисну імпрезу — висвітлення прозірок і знимок І. Осененком з його подорожі по Україні останнього літа.

Зборами проводила президія в складі: голова — д-р Олег Волянський, секретар Микола Курчак. Після звітів членів уступаючої Управи, а саме, голови Відділу Волод. Шпачинського, секретаря Андроніка Копистянського, касира Івана Плетенецького та голови Провірної Комісії Ілярія Зарицького, довше слово виголосив до приявних предсідник Головної Управи УНСоюзу Йосип Лисогір, який вперше загостив до нашого Відділу, наділюючи тим наш Відділ великою почестю.

Його доповідь про ціль забезпечення, про користь із забезпечення і то якраз у своїй рідній братській організації, про користь як особисту, так і громадську — була надавичайно цікава та переконлива. Ш а н о в ний гість на простих життєвих прикладах виказав, яку велику помилку, а то й національний промах поповняють ті, що не забезпечуються у своїх рідних Союзах.

Після короткої дискусії над звітами Управи вибрано новий Уряд Відділу на 1969 рік, радше перевибрано його вцілості в попередньому складі, а саме: В. Шпаковський — голова, В. Захарія — заступник, А. Копистянський — фін. секретар, М. Рій — проток. секретар, І. Плетенецький — касир, Орися Дацків — імпрез. реф. Контрольна Комісія: Ілярій Зарицький — голова, М. Мицьо і В. Білий — члени.

По церемонії заприсяження членів нової Управи, яку перевів головний предсідник Й. Лисогір та коротенької перерви, під час якої панічлени Відділу гостили приявних кавою та солодкою перекускою, відбулася друга неофіційна частина Зборів, на яку прийшло досить багато молоді. Тоді й відбулось висвітлення цікавих, часом навіть рідкісних знимок, які привіз із собою з подорожі минулого літа по Україні Іван Осененко. На високому становищі серед американського журналістичного світу, з рамени й доручення якого він цю подорож відбував, привіз цікаві світлини - документи і показав їх на зборах. Належить висловити признання за те п. Осененкові. Збори закінчено перекускою і товариською гутіркою.

М. К.

Річні збори 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку

Річні збори 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку відбулися дня 18-го січня ц. р.

Секретар Відділу Роман С. Голіят у фінансовому річному звідомленні подав фінансове зіставлення, стверджуючи, що в 1968-му році 19 Відділ передав готівкою до Головної Канцелярії УНСоюзу суму 3,876.60 дол. 19-ий Відділ не має заборгованости в Головній Канцелярії УНСоюзу. Всі члени вплачували свої вкладки своєчасно. В 1968 р. такі особи стали членами 19-го Відділу: Ольга Іґен, Роман В. Грицин, Іван Кершньовський, Тетяна Кершньовська, Іван Кіндзерський, Іван Кіндзерський мол., Харитина Кіндзерська, Бронислава Ковалів, Ярослав Росола, Катерина Росола, Ірена Росола, Софія Росола.

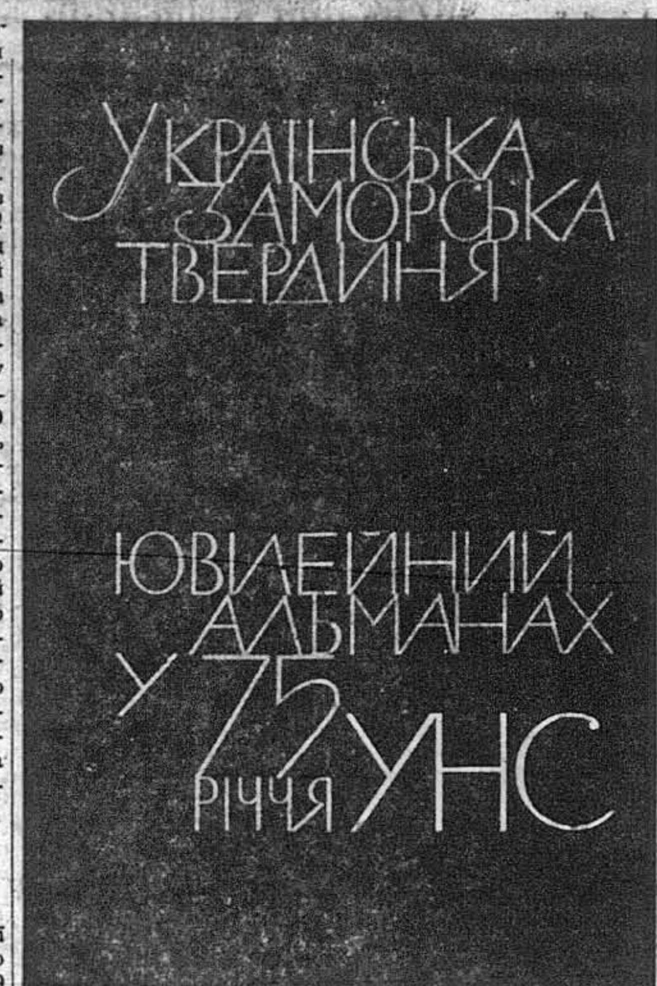
Відділ засновано 25-го березня 1962-го року і названо його іменем Дмитра Галичина, довголітнього гол. предсідника УНСоюзу, відомого і передового політичного діяча напротязі років на терені ЗСА. В 1962-му році цей Відділ мав 18 членів, тепер нараховує 102 „поліси" й 92 члени. 19-ий Відділ є платником Національного датку УККА. Управа цього Відділу, як і його членство, взяли численну участь в підготові до привітання Найдостойнішого Гостя Їх Блаженства, Верховного Архиєпископа - Митрополита Кардинала Йосифа Сліпого в Ню Йорку.

У своєму річному звітуванні Р. Голіят апелював у першу чергу до членів Управи Відділу, щоб усі активно працювали над збільшенням членства, бо лише активною працею можна засвідчити перед усіма членами УНСоюзу свою пошану до патрона 19-го Відділу сл. п. Дмитра Галичина.

Перешкоджений і неприсутній на річних зборах д-р Роман Олесницький у письмовому звіті просив усіх членів виявити активнішу працю в розбудові 19-го Відділу. Д-р Роман Олесницький, з касиром 19-го Відділу інж. Петром Голіятом та головним контролером д-ром Миколою Вациком — перевірили книговедення і касове зіставлення Відділу, і ствердили зразковий порядок.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі вибрано нову управу в такому складі: голова Відділу — д-р Роман Олесницький, заступник — Юліян Осадца, секретар — д-р Роман С. Голіят, касир — інж. Петро Голіят. Контрольна Комісія: д-р Микола Вацик і Василь Трубич. Спільною товариською перекускою, уфундованою головою Відділу Р. Олесницьким, та спільною гутіркою закінчено річні збори в переконанні, що 19-ий Відділ УНСоюзу збільшить своє членство в 1969-му році на 15 відсотків. Приявний на зборах заступник гол. предсідника УНСоюзу, п. Володимир Сохан, обговорив у гутірці з членами цілий ряд аспектів багатогранної діяльности УНСоюзу.

Роман С. Голіят

Фотознімка (поменшена) кольорової мистецької обкладинки Ювілейного Альманаха УНСоюзу: „Українська Заморська Твердиня". Обкладинку приготовив артист-маляр Богдан Титла. Надрукована обкладинка в темночервоному, синьому і білому кольорах з відповідними відтінями. Рисунок між написами символізує море. Альманах надрукований у повному 20-тисячному тиражі „Свободи" і вкоротці буде висланий всім її читачам, разом із окремо надрукованим календарем.

Річні збори баптистського Віділу в Чикаґо

Річні ділові наради 17-го Відділу УНСоюзу ім. Івана Онищенка при Українській Баптистській Церкві в Чикаґо відбулися в церковній залі 22 грудня 1968 р. Наради відкрив о 3 годині дня й ними керував голова Відділу Михайло Якубович.

На денному порядку нарад стояли звіти Управи і Ревізійної Комісії, перевибори Управи на 1969 рік і дальший розвиток Відділу.

Секретар Відділу Ярослав Билень у звіті вказав присутнім на успішний розвиток Відділу у 1968 році, що є овочем дбайливої праці Управи Відділу, а зокрема щирої і самовідданої праці секретаря Ярослава Биленя. Збори з радістю прийняли відрадний факт, що Відділ у 1968 році зріс на понад 100 відсотків.

Ревіз. Комісія перевірила записи Відділу й ствердила, що всі вкладки були ретельно висилані секретарем до Головної Канцелярії Українського Народного Союзу й усі книги Відділу провадяться зразково. Звіти Управи й Ревізійної Комісії прийняли одноголосно і з подякою.

Під час виборів, по короткій дискусії, обрано таку Управу відділу на наступний рік: Михайло Якубович — голова, Антін Коцепула — заступник голови, Ярослав Билень — секретар, пані Алла Якубович — заступниця секретаря, пані Марія Нечит — скарбник, Валентин Гринюк — член управи. До Ревізійної Комісії ввійшли: пастор Олекса Гарбузюк — голова, пані Палагія Барчук і Іван Калапузяк — члени. У дискусіях над дальшим розвитком Відділу брали участь усі присутні й звернули увагу на те, щоб у розбудові відділу і здобуванні членів брали участь усі члени Управи Відділу. Одноголосно збори склали подяку секретареві Ярославові Биленеві за його інтенсивну працю для добра Відділу та всього Українського Народного Союзу.

Річні Збори закінчив голова Відділу п. Михайло Якубович подякою присутнім за участь.

До цього корткого, але дуже відрадного звіту з праці і успіхів нового чикаґівського Відділу українських баптистів треба додати, що Відділ постав щойно в грудні 1967 року, завдяки стараням його секретаря Ярослава Биленя, пастора О. Р. Гарбузюка, обласного організатора Степана Гавриша і діячів Української Баптистської Церкви в Чикаґо. Членами - основниками стали 27 громадян, а в наступнім 1968 р. Відділ більш ніж подвоїв своє членство, придбавши нових 42 члени й під цю пору має 79 членів. Секретар Я. Билень в новорічному листі запевнює, що вже скоро Відділ доповнить число своїх членів до рівної сотки, на чому напевно не спиниться його розвиток. Адже Відділ в першому повному році свого існування став першим на всю велику Округу Чикаґа, яка начисляє 34 Відділи, поміж якими є такі кольоси, яких членство наближується до 2,000 членів. Відділові і його діячам належиться велика подяка і признання.

(я. п.)

Ювілейна відзнака, видана з нагоди 75-річчя УНСоюзу

Впродовж 1969 року, ювілейного року Українського Народного Союзу, всі нові члени одержуватимуть нові ювілейні членські відзнаки, що їх видав УНСоюз з нагоди тепер відзначуваного свого 75-річчя. Такі відзнаки одержать всі нові члени, так в департаменті дорослих, як і молоді, як також всі члени УНСоюзу, які набудуть в цьому 1969 році нові додаткові грамоти забезпечення.

В цьому році відновив УНСоюз давній звичай видавання відзнак також членам департаменту молоді в надії, що молодьноситиме з гордістю ці нові відзнаки із українським та американським прапорами і символічно стисненими руками, готовими до помочі собі самому і своєму поневоленому народові. На цих відзнаках подані теж початкові букви УНС в українській та англійській мовах і число 75 та дати заснування і 75-річчя нашої найстаршої та найбільшої української установи у вільному світі. Секретарі відділів повинні заохочувати всіх членів УНСоюзу носити ці відзнаки та пропаґувати їх як відзнаки зорганізованих українців серед дорослих і серед дорогої нам усім нашої молоді.

МОНТРЕАЛЬ і ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДАМИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС
в МОНТРЕАЛІ
в неділю, 2-го березня 1969 року
о год. 3-ій по пол.
в приміщенні УНО
при Фермонт і Гачісон вулицях у Монтреалі
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
до обов'язкової участи, в яких запрошені усі урядовці та члени Відділів, які належать до Округи, а саме чч.:
431, 434, 443, 448, 465, 471, 473, 474, 491 і 492

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звіти Окружної Управи і Відділів Округи.
2. Вибір органів Округи.
3. Доповіді гол. урядовців УНС про ювілейні завдання Округи і її Відділів.
4. Дискусія над доповідями і прийняття пляну праці на 1969 р.
5. Відзначення 75-річчя ювілею УНСоюзу.

В Зборах візьмуть участь:
Д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар УНС
БОГДАН ЗОРИЧ, заст. гол. предсідника і директор Кан. Канцелярії
Гостям раді
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Дмитро Попадинець, голова — Павло Дубас, орг. референт — Віра Гомонко, секретарка

Річні загальні збори 387-го Відділу УНС в Виллимантику, Конн.

Річні Загальні Збори 387 Відділу УНСоюзу в Виллимантику відбулися в неділю 12 січня 1969 р., в залі Українського Народного Дому. В них взяли участь понад 40 осіб. Збори відкрив голова відділу Михайло Чепіжак, який привітав присутніх, головно ж о. протоієрея Василя Горохівського, головного радного й обласного організатора УНСоюзу п. Степана Гавриша, головного радного СУК „Провидіння" Василя Шулевського, а з черги приступлено до вибору президії зборів. Одноголосно до президії для переведення зборів обрали о. прот. Василя Горохівського почесним головою, Михайла Чепіжака — головою і Василя Олійника та Оксану Клопотовську — секретарями.

За уступаючу управу звітували голова Михайло Чепіжак, який сказав, що стисло співпрацював з секретарем Відділу Василем Олійником і організаційним референтом Михайлом Хомієм. Секретар Василь Олійник говорив про стан членства старшого і молодечого департаментів, про його прибутки і убутки. В дальшій частині з'ясував погляди на теперішню дійсність, розуміючи під цим вік технології, компютерів. Він сказав, що лише більше центри скупчень, як „Союзівка" чи її подібні осередки, зможуть своїми укладами праці зберегти дух національної субстанції нашої молоді. На закінчення звіту В. Олійник подякував головному радному Степанові Гавришеві за те, що він за кілька днів свого побуту в Виллимантику допоміг приєднати для відділу 15 нових членів із загальним забезпеченням на суму в 38.000 дол.

За Контрольну Комісію звітував Михайло Хомій, заявляючи, що годиться з звітами членів управи, і поставив внесок на уділення їм абсолюторії.

В дискусіях слово забрав о. протоієрей Василь Горохівський, сказавши, що управа вела корисну працю, за що дякував їй, а при тому гаряче закликав присутніх бути будівничими УНСоюзу, за що присутні нагородили його оплесками.

З черги голова президії Михайло Чепіжак представив присутнім головного промовця Степана Гавриша — головного радного УНС. Степан Гавриш в першу чергу теплими словами привітав основоположника першого секретаря 387 Відділу „Любов" п. Василя Гірчицю. Він сказав, що лише завдяки таким відданим союзовим працівникам, як Василь Гірчиця, в тому році з гордістю святкуємо ювілей 75-річчя УНСоюзу. Відтак доповідач коротко накреслив історію УНСоюзу, починаючи від Шамокіна та першої союзової Конвенції УНС, коли Союз мав лише 439 членів, а нині нараховує понад 88.000 тис. членства. Далі доповідач присвятив увагу потребам забезпечення, доказуючи фактами, чому всі українці повинні належати до своїх українських союзів, і дав зрозуміти, що коли хтось не бажає бути в УНСоюзі, то нехай іде до іншого союзу, але до свого, українського. Згадав доповідач і про щоденник „Свободу", дитячий журнал „Веселку", видання англомовні, а вже найважливіше — про „Енциклопедію Українознавства". Закликав поширювати видання „Свободи", запрошував всіх відвідувати і влаштовувати прогульки на оселю УНСоюзу „Союзівку". Доповідь головний радний Степан Гавриш закінчив щирою подякою членам управи Михайлові Чепіжакові, Василеві Олійникові і Михайлові Хомієві — за щиру співпрацю з ним в часі побуту у Виллимантику.

Після закінчення доповіді були запити до Степана Гавриша, а саме до слова зголосились: Василь Гірчиця, Василь Івах, Василь Олійник, Юрій Туркевич і Онуфрій Бандас. На всі запити вичерпні і задовільні відповіді дав Степан Гавриш.

Вслід за цим голова президії попросив до привітального слова головного радного СУК „Провидіння" Василя Шулевського, який теплими словами вітав зібраних і бажав успіху для управи Відділу.

З черги приступлено до вибору нової управи, яку вибрано в особах: Михайло Чепіжак — голова, Андрій Смук — заступник голови, Василь Олійник секретар, Михайло Кльоц — заст. секретаря, Василь Іван — касир, Михайло Хомій і Іван Головатий — організаційні референти. До Контрольної Комісії: В. Ардиковський — голова і Юрій Туркевич та В. Осовський — члени.
Збори закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Оксана Клопотовська
секретарка зборів

Збори 147-го Відділу в Алентавні

Загальні Збори 147-го відділу УНС, під патронатом Б-ва св. Михаїла, відбулися 22 грудня 1968 р. в приміщенні Українського Народного Клюбу в Алентавні.

Збори відкрив уступаючий голова Дмитро Рудакевич проведенням молитви. По привітанні ним присутніх, на пропозицію заступника гол. Василя Ракочі, Збори вибрали одноголосно на предсідника Загальних Зборів інж. Иосифа Клисяка, а на секретаря Івана Сидорака. На вступі п. Клисяк подякував Зборам за так почесне довір'я. Звітування уступаючої Упрови було змістовне, ба навіть похвальне. На особливу увагу заслуговує звіт довголітнього секретаря цього відділу Івана Зазворського, який завдяки енергійній праці та наполегливости зумів подвоїти кількість членства Відділу, до висоти 513 членів. В обширній дискусії над звітами уступаючої Управи забирали голос: Микола Йовик, Василь Ґелетканич, Василь Ракочі, Іван Гуцалюк, Іван Ганич, Михайло Хомик, Іван Федорфак, Іван Зазворський і Иосиф Клисяк. По вичерпній дискусії, на пропозицію члена Контрольної комісії Миколи Йовика, уділено уступаючій Управі абсолюторію.

По короткій нараді приступили до вибору нової Управи. Пропозиція Василя Ґелетканича щодо складу нової Управи не пройшла, бо Анна Майдаш запропонувала залишити повний склад кол. Управи на нову каденцію і пропозицію піддержала Марта Шурин, що Загальні Збори одноголосно одобрили. Нову Управу переобрано в такому складі: голова — Дмитро Рудакевич, Василь Ракочі — заступник, Іван Зазворський — секретар, Іван Гуцалюк — скарбник. До Контрольної Комісії увійшли: голова — Иосиф Пінкович, секретар — Микола Йовик, член — Іван Ганич. По виборі Управи предсідник Клисяк погратулював новій Управі, бажаючи їй якнайкращих успіхів у нелегкій асекураційній праці. Він виголосив до присутніх коротку промову, в якій закликав плекати крайовий патріотичний, традиційно - економічний клич: „Свій до свого, по своє". Тоді всі наші установи і підприємства будуть розвиватись та багатіти на славу Українського Народу та Його імени. Українська спільнота мусить зрозуміти, що з бідним народом ніхто не хоче числитися. Тому пора показати світові та нашим ворогам, що ми економічно сконсолідовані в діяспорі.

До цієї організованої солідарности нашого громадянства закликав Іван Зазворський. На його пропозицію Загальні Збори постановили в обширному закресі цілого Лігай - Велі та його околиць зорганізувати величаву імпрезу з нагоди 75-літнього Ювілею УНС, що має відбутися восени ц. р. в Алентавні. Пан Зазворський як голова окружних відділів УНС, заявив, що докладе всіх зусиль, щоб ця Загальними Зборами намічена імпреза відбулася маніфестаційно і якнайвеличніше. Тут п. Зазворський подякував п. Клисякові за зразкове переведення Зборів та п. Федоракові за секретарство.

(О. К.)

Загальні збори 352-го Відділу УНС в Честері, Па.

В неділю, 12 січня 1969 р. відбулися Річні Загальні Збори 352 Відділу УНС в Честері о год. 15:15 в домівці Укр. Клюбу при 2-ій Турлов вулиці. Приявних 16 членів. По звітах предсідника Е. Мінчака і секретаря Я. Щербака, п. Павлюк в заступстві голови Контрольної Комісії, здав звіт з контролі Відділу і зголосив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі. Внесок одноголосно прийнято.

Вибір нової управи відбувся в цей спосіб: предсідник пригадав, що вибирається предсідника, заступ. предсідника, секретаря і Контрольну Комісію з двох членів. На пропозицію п. Матківського залишили до вибору цей самий склад Управи і на 1969 рік. Пропозицію дав під голосування предсідник Е. Мінчак, яку прийнято одноголосно.

Евстахій Мінчак, предсідник
Ярослав Щербак, секретар

Замість квітів на могилу
бл. п. ТЕОФІЛЯ ХОМИНА
складаємо 25.00 долярів
на Український Сиротинець св. Василія у Філадельфії, Па.
Емілян і Евгенія ПОНА

Замість квітів на могилу
бл. п. МАРІЯНА ПОПЕЛЯ
на НТШ в Сарселі, Франція
25.00 долярів складає
Христина ВОСВІДКА

Замість вінків на могили:
бл. п. проф. М. ЗАЯЦЯ
бл. п. дир. А. МУДРИКА
бл. п. інж. Б. ТУРКА
ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ „ПЕРЕМИШЛЬ — ЗАХІДНІЙ БАСТІОН УКРАЇНИ" жертвує 100.00 долярів на церковні і харитативні цілі Перемишля.

Родинам Покійних, висловлюємо глибокі вирази співчуття.
Кличемо кол. жителів Перемиської Землі включитися в акцію звеличання пам'яти Покійних і ласкаві пожертви слати на адресу: O. Zahajkewych, 14 Adams Avenue, Cranford, N.J.
За Комітет:
А. БУК, голова — В. МАНЬКО, секретар

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність по короткій недузі, дня 5-го січня 1969 року наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУНЬО
бл. п. о. БОГДАН ОСІДАЧ
довголітній парох церкви св. о. Николая в Гадсон, Н. Й.

Вже від перших хвилин нашого горя багато добрих і шляхетних сердець виявили нам своє співчуття та прийшли з моральною допомогою і порадою, так дуже потрібною у такій хвилині. Тому із щирого серця хочемо подякувати в першу чергу нашим Владикам: Їх Ексцеленції Митрополитові Кир Амвросієві Сенишинові та Їх Ексцеленції Стемфордському Єпископові Кир Иосифові Шмондюкові, що не жаліли ні трудів, ні дорогого часу та своїми молитвами й участю в похоронних відправах ушанували пам'ять Покійного.

За ласкаву участь у похоронних обрядах сердечно дякуємо також Генеральному Вікарієві о. Прелатові Е. Монастирському та Канцлерові й пароховi Катедрального Храму о. Шамб. М. Федоровичеві.

Дуже щиро дякуємо Високопреподобним Отцям Деканам: о. Шамб. М. Харині, о. Шамб. В. Середовичеві, о. Б. Волошинові та о. Б. Ізакові за участь у похоронних відправах та за прощальні промови.

Ми невимовно вдячні за чисельну участь Високопреподобних Отців: о. Шамб. В. Лостина, о. Протоігумена М. Когута, ЧСВВ, о. Т. Вариляка, о. А. Бурака, о. В. Бігуна, о. В. Головінського, о. Л. Гузара, о. С. Даша, о. Я. Захаріясевича, о. Н. Корби, ЧНІ, о. П. Липина, о. М. Пирога, о. Р. Попівчака та о. Стіла з Гадсону, що не зважаючи на зимову негоду численно взяли участь у Парастасі та похоронних обрядах Покійного.

Щиро дякуємо також Організації Українських Комбатантів за віддання останнього вояцького салюту, при домовині Покійного, а зокрема дякуємо Їх Голові п. Алексевичеві за відзначення Покійного Хрестом Заслуги, як бувшого учасника визвольних змагань та члена Української Галицької Армії, як також за його зворушливу промову під час тризни в пам'ять Покійного.

Особливу подяку бажаємо висловити д-рові Романові Дикому і д-рові В. Салякові за незвичайно дбайливу й ніжну лікарську опіку до останніх хвилин життя Покійного.

Складаємо сердечну подяку Управі дому „Вознесіння", в якому Покійний у житті мин. року став першим поселенцем та знайшов в особах о. Шамб. В. Лостина та д-ра І. Лободича не тільки приятелів, але правдивих опікунів і дорадників, а серед жителів того прекрасного дому для старших — справжню українську родину, готову допомогти другому в потребі. Тому теж із щирого серця дякуємо поселенцям дому „Вознесіння" за вислови співчуття родині та за пожертву на добродійні цілі замість квітів на могилу Покійного.

Щиро дякуємо Сестрам Служебницям Непорочної Діви Марії при Брави вул. та діточкам з їх школи за чисельну участь у похоронних відправах. Невимовно вдячні Сестрам Василіянкам із Факс Чейсу за відступлення своїх приміщень на поминальну тризну після похоронів, та щиро дякуємо Матері Дарії й її учениицям за незвичайну поміч у переведенні тризни.

Дириґентові катедрального хору п. Йосипові Лупаневі щиро дякуємо за гарне відспівання похоронних відправ і Служби Божої.

Щира подяка членам Парохіяльного Комітету в Гантері — д-рові І. Макаревичеві, п. С. Щурові й Ю. Костіву, як теж парохіянам п. Кобзареві, п. Лампіці й проф. Іващеві, що не жаліли трудів і приїхали з далеких сторін, щоб віддати останню прислугу Покійному.

Дякуємо сердечно бувшим парохіянам Гадсону та всім членам родини і приятелям, які жертвували заупокійні Служби Божі за спокій душі о. Богдана, як також тим усім, що прислали пожертви на пам'ятник для Покійного.

З глибини душі дякуємо п. Василеві Гевкові за неоцінену і жертвенну поміч під час тяжкої недуги о. Богдана.

Вкінці дякуємо усім учасникам похоронів, а головно тим, що приїхали з далеких сторін — Канади, Чикаґа, Олбані та Ню Йорку, щоб попрощати Покійного.

Дякуємо похоронному заведенню п. М. Насевичів за незвичайно дбайливу й совісну обслугу в часі похоронних обрядів.

Хай Милосердний Господь належно оцінить і щиро винагородить усіх тих, що в тяжких хвилинах виявили нам так багато серця, помочі й співчуття та щирої прихильности.

Залишені в смутку:
ОЛЕНА ОСІДАЧ — дружина
ДОЧКИ, ЗЯТІ, ВНУКИ і РОДИНА

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 9-го лютого 1969 р. несподівано відійшов від нас у Вічність на 72-му році життя
бл. п.
АНДРІЙ ПЛАКСІЙ
уродженець села Переволоки, повіт Бучач, Тернопільської области.
ПОХОРОН відбувся дня 11-го лютого 1969 року з похоронного заведення, Pistey Charles T. & Sons Funeral Home, 255 Barnum Avenue, О год. 8:30 відбулись похоронні обряди в церкві Покрови Пречистої Діви Марії при Grand Street, Бриджпорт, Конн. Похоронений на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Stratford, Conn.
В глибокому смутку:
дружина — КАТЕРИНА
син — ВАСИЛЬ
дочка — МАРІЙКА з мужем ВАСИЛЕМ
внуки — СТЕФАН і ЛІДІЯ
і Родина

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в неділю, 16-го лютого 1969 року відійшов у Вічність, після нещасливого випадку в Парижі, наш Незабутній ШВАҐЕР і ВУЙКО
ОПЕРНИЙ СПІВАК ЕВРОПЕЙСЬКИХ СЦЕН
сл. п. МИРОСЛАВ СКАЛА-СТАРИЦЬКИЙ
ПАНАХИДА ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО відбудеться в неділю 23 лютого 1969 року о год. 4:30 по пол. в церкві св. Юра в Ню Йорку.
РОДИНА СОНЕВИЦЬКИХ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, дня 18-го лютого 1969 року по короткій та важкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і БРАТ
бл. п.
Семен Пирожинський
нар. 14 вересня 1886 р. у селі Торгів, повіт Зборів, Україна. Б. учасник Визвольних Змагань і директор народної школи в селі Плугів, пов. Золочів.

ПАРАСТАС у четвер, 20-го лютого ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Ткачка, 648 — 4th Ave., Brooklyn, N.Y. (Полудне).

ПОХОРОН — п'ятниця, 21-го лютого 1969 року о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. о. Николая, 261 — 19-та вул. Бруклин (Полудне), а звідтіля на цвинтар St. Charles, Farmingdale, L.I.

В глибокому смутку:
дружина — ОЛЕНА
дочка — ЛІДІЯ з мужем д-ром СЕМЕНОМ ФЕДЮКОМ
брат — д-р ІВАН ПИРІГ з дружиною ЗЕНОВІЄЮ
та численна Рідня в Америці і в Україні

Річні збори 303-го Відділу УНС у Флинті

Унеділю 2 лютого 1969 року по полудні відбулись у Народному Домі міста Флинту, Мип. загальні річні збори 303 Відділу УНСоюзу. Погода була відповідною і на ці збори прибула задовільна кількість членів. На запрошення колишнього секретаря І. Мащака. у зборах взяли участь В. Гірняк — гол. контролер і В. Дідик — організатор УНСоюзу.

Збори відкрив голова Відділу Теодор Кісилевич, а до переведення їх вибрано президію з Миколи Камади й Василя Лещука. Звітували Т. Кісилевич і Ф. Габрин. Перші два говорили про причини неактивности Відділу в минулому році, а останній про відділові приходи й розходи. Зі звітів було видно, що не було кому працювати в організаційній ділянці: секретар Мащак не міг з причини незадовільного здоров'я, а другі не помагали. Є тут ще й інші причини, а саме: наші люди не розуміють життьового обезпечення і задовольняються лише тим, що мусять мати по фабриках! Дехто з них думає, що найкраще складати свої гроші в банку, і купувати „добре просперуючі шери", а забезпечення зайве...

Перед вибором відділових урядників на біжучий рік предсідник зборів просив до слова спершу В. Гірняка, а відтак В. Дідика. Вони говорили про 75-ліття УНСоюзу, його здобутки у всіх секторах нашого громадського життя та допомогу членам і їх родинам в часі, коли допомоги вони потребують. В доповідях піднесено, чому цілі наші родини повинні забезпечуватися з дітьми, і то на вищі суми в УНСоюзі.

Після доповідей приступлено до вибору нового уряду Відділу. Тому, що п. Мащак просив звільнити його від обов'язків секретаря з причини недуги, вибрано такий уряд: Т. Кісилевич — голова, Василь Лещук — секретар, Ф. Габрин — касир, а до контрольної комісії: Осип Пантелюк, Д. Дусій і пані Мащак.

На закінчення зборів гол. контролер В. Гірняк звернувся до вибраних урядників, спеціяльно до вибраного фін. секретаря п. Лещука з закликом, щоб вони разом із членством виготовили в році 75-ліття існування УНСоюзу такий плян праці, щоб членство Відділу подвоїти. Він приобіцяв їм в цьому допомогу від себе й Екзекутиви, а в додатку до того організатор В. Дідик погодився приїздити так довго, доки Відділ не виконає того ювілейного завдання, що збори прийняли рясними оплесками.

Слід загадати й про це, що хоч у Флинті немає багато наших людей, але вони досить добре зорганізовані й загосподарені. Мають Український Народний Дім ім. Івана Франка, який недавно збудували при допомозі УНСоюзу, який вже сплатили, і докінчують будову нової української католицької Церкви. Обі будівлі є гарні, в доброму положенні, й мають багато місця на паркування автомобілів. Ми були присутніми також на річних зборах Укр. Нар. Дому. Зі звітів довідались ми, що господарка в цьому домі велась добре. Віддано довг і ще залишилось пару тисяч долярів на поправу площі для паркування авт. Збори уділили певну суму на докінчення будови Церкви. Також схвалили, щоб приймати в члени молодь без плачення вступу по 25,00 дол., як це було в минулому, тільки за заплатою річної вкладки в сумі 3 дол. Також і вибрано одного юнака до заряду дому. Це є здорове явище й так повинні робити всі наші громади!

В. Гірняк

Відділ ч. 449 УНСоюзу у Ватерфорді відбув річні збори

У неділю 8-го грудня 1968 р. відбулись в домі Н. Кононюка у Ватерфорд, Онт. річні Збори Відділу ч. 449. На Збори прибуло більше число членів і гостей, які напевно в 1969-му році дадуть частку своєї праці для Українського Народного Союзу. На бажання присутніх, Зборами проводив окружний організатор УНСоюзу Є. Омельченко, який виголосив доповідь про УНСоюз і обов'язки кожного доброго українця і українки супроти нього.

Після доповіді відбулася дискусія, в якій забирали слово численні присутні, які ставили доповідачеві різні питання про УНСоюз, на що отримали вичерпні інформації. В дискусії виступали: Галина Харчук, Н. Кононюк, І. Сітко, Д. Семенюк, С. Дворнік, В. Харчук, Тоуп'євка й інші. Всі підмічували, що в околиці Ватерфорду, де мешкає поважна кількість українців, потрібно більше свідомих працівників у союзовій ділянці. Мало є тепер таких, що не хочуть себе забезпечити на життя, однак через брак освідомлення про УНСоюз, наші люди беруть забезпечення де-інде. Хоч Відділ УНСоюзу у Ватерфорд існував вже довшими роками, він не проявляв своєї живучости, бо бракувало свідомого проводу в ньому. З бігом того часу майже вся наша людність брала життєве забезпечення не в своєму УНСоюзові, бо не знала про нього.

У програмі Зборів були дві найголовніші справи: звіт Відділової Управи, і вибір нової на слідуючий рік. Коротко звітували всі члени Управи, а секретар мусів звітувати багато ширше від других. С. Дворнік насвітлив хід союзової справи у Ватерфорд в році 1967-му, коли Відділові ч. 449 загрожував цілковитий упадок, а він, при великій помочі Окружного організатора Є. Омельченка, оздоровив його. В тому році було придбано до Відділу понад 30 членів і він став діяти, як здорова клітина великого організму Батька Союза. Секретар Степан Дворнік зазначив, що Відділ все ще має малу кількість членів (добігає до 50-ки) в порівнянні з числом українського населення в околиці. Звітодавець признався, що він на протязі 1968-го року не зробив майже нічого, бо прийшов лише один новий член до Відділу. Причиною застою праці було його занедужання. На закінченні звіту С. Дворнік заявив, що з огляду на стан здоров'я він не зможе далі повнити обов'язки відділового секретаря.

По звітах відділових урядників вибрано Відділову Управу на слідуючий рік у такому складі: секретар Відділу — Іван Сітко, предсідник — Никола Кононюк, касир — Степан Двобнік, заступник секретаря — Максим Тоуп'єка. До Контрольної Комісії вибрано Галину Харчук, Володимира Свідровича і Степана Харія.

Всі члени та новообрана Управа і члени Контрольної Комісії зобов'язалися збільшити членство свого Відділу, на що є добрі вигляди.

Є. О.

Інж. Юрій Прімак

Основник і секретар 491-го Відділу УНСоюзу Т-ва „Соборність" в Монтреалі, який помер 29-го грудня 1968 року у ветеранському шпиталі в Монтреалі на 62-му році життя. Покійний заснував 491-ий Відділ УНСоюзу в половині 1953 року разом з групою місцевих діячів і працював на пості секретаря цього Відділу від заснування аж до дня ненадійної смерти. Похоронено тіло бл. п. інж. Юрія Прімака 2-го січня 1969 року з участю в похоронах рідні та членів місцевої союзової громади.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Вбивник Бандери і Ребета в Америці

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" подає в короткій вістці в ч. 20 ц. м., що совєтський аґент Богдан Сташинський, який признався, що з доручення московського КҐБ вбив у 1962 році Степана Бандеру і Лева Ребета у Мюнхені, вийшов вже два роки тому на волю. Він був засуджений німецьким судом на 8 років в'язниці. Названий нюйоркський щоденник покликується на ілюстрований німецький часопис „Штерн" з Гамбурґу, в якому стверджено, що негайно після звільнення Сташинського американська Центральна Розвідча Аґенція перевезла його до ЗСА. Ніде ніякої офіційної вістки про це не подано. Богдан Сташинський має тепер 35 років. Докладне місце його перебування та прізвище, під яким він живе, не відоме.

Великі урочистості в Закарпатській Католицькій Церкві в Ню Йорку

Ню Йорк. — У неділю 23 лютого буде вшановано пам'ять Мучеників, які загинули за церкву, віру і народ. Новий Закарпатський єпископ із Пассейку Кир Михаїл, у сослуженні духовенства, відправить Панахиду за Кир Гойдича — єпископа із Пряшева, Кир Ромжу — єпископа із Ужгороду та священиків і вірних Закарпатської Католицької Церкви. Крім того, о. Себастіян СабоЛь, ЧСВВ, парох Закарпатської Церкви в Юніонтавн, Па., скаже слово про Мучеників — єпископів, духовенство і вірних. Будуть виголошені також дві доповіді про сучасне правне становище Греко-Католицької Церкви на Пряшівщині і про шкільництво, літературу і культуру серед наших братів-русинів, як звуть себе традиційно українці на Пряшівщині, у Сх. Словаччині.